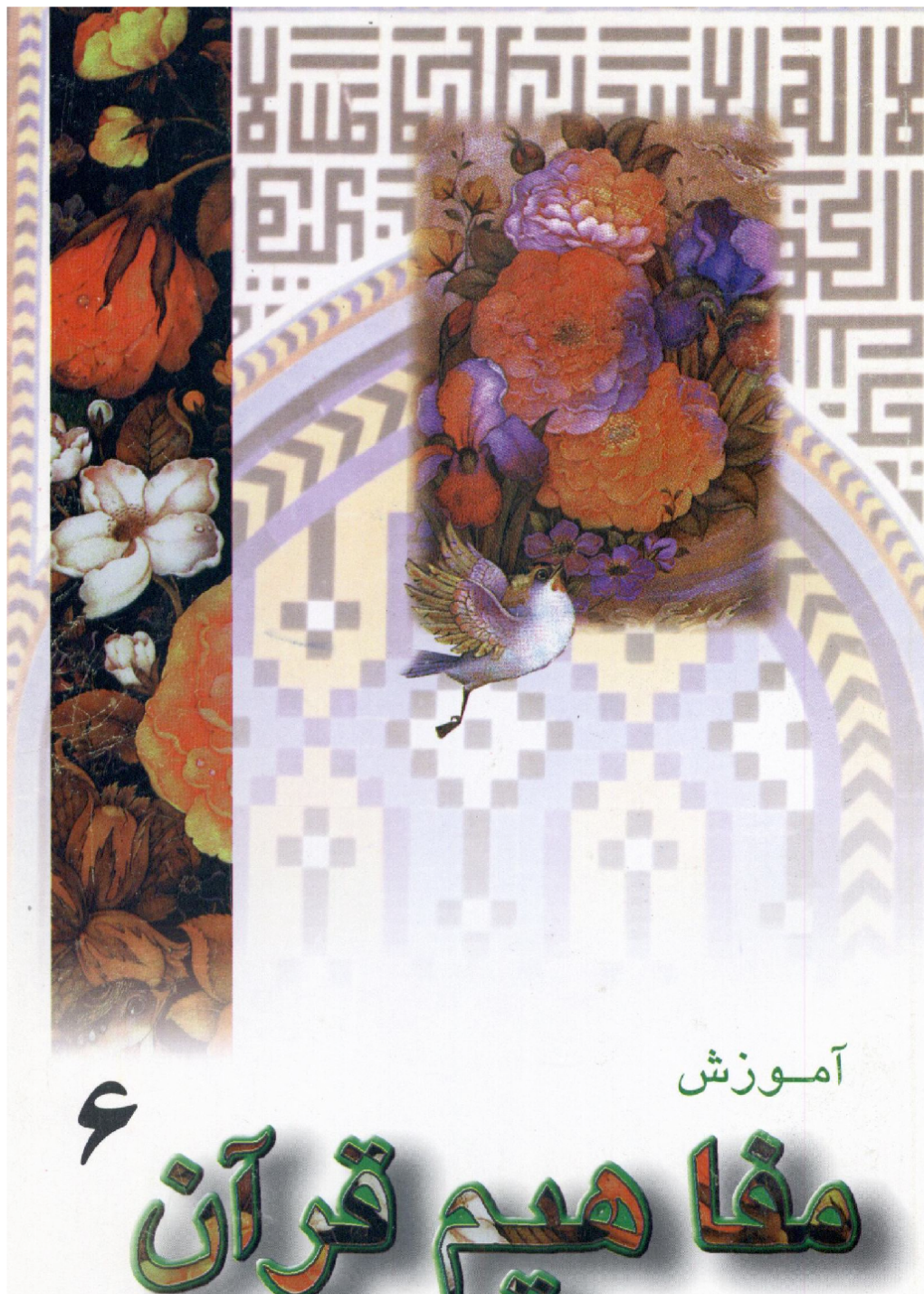

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش

ترجمه و مفاهیم قرآن

(۶)

سخن استوار

خداوند مؤمنان را به وسیله گفتار و عقاید صحیح در زندگی دنیا و آخرت استوار و پا برجا می‌سازد و ستمگران را به حال خود وامی‌گذارد .

آیات روشن الهی که توسط پیامبران بر مردم خوانده می‌شد و آنها را از تاریکی به روشنایی رهنمون می‌گشت ، بهترین نمونه گفتار صحیح و استوار است .

ایمان به خدا و پیامبران و جهاد در راه خدا با جان و مال و بخشش اموال در نهان و آشکار نیز از عقاید و اعمال درستی است که موجب استواری و عدالت در زندگی دنیا و پاداش در نزد خداوند خواهد شد .

مؤمنان برای دفاع از عقاید توحیدی و کارهای نیک ، در راه خدا مبارزه می‌کنند ولی کافران و ستمگران برای گسترش عقاید باطل و سلطه‌گری بر مردم ، در راه شیطان می‌جنگند . از این رو خداوند مؤمنان را هدایت می‌کند تا رستگار گردند و کافران و ستمگران را به حال خود وامی‌گذارد تا گمراه شوند .

قرآن که کتاب با عظمت و مبارکی است و درمان و رحمت برای مؤمنان می‌باشد سخنان کتابهای آسمانی قبل را تصدیق می‌کند و در وهله اول هشدار برای اهل مکه و اطراف آن سپس برای سراسر جهان است . مؤمنان به این آخرین کتاب الهی ایمان می‌آورند و نماز را به پا داشته و آن را پاس می‌دارند .

این معانی را در آیات درس جستجو می‌کنیم .

مدرس مفاهیم قرآن (۷) / موسسه مسعود وکیل - تهران [: مؤسسه مهد قرآن ، ۱۳۷۶ - ۱۱۷ ص : جدول .

بها : ۶۵۰۰ ریال .

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا .

کتابنامه به صورت زیر نویس .

۱ . قرآن -- راهنمای آموزشی ۲ . قرآن -- قرائت -- راهنمای آموزشی ۳ . قرآن -- پرسشها و پاسخها .

الف . سیف ، مهدی ۱۳۳۸ - ب . عنوان .

۸۵/۲/۶۶۵ BP ۲۹۷/۱۰۷

۱۳۷۸

کتابخانه ملی ایران

* ۷۷-۶۴۶۵ م

نام کتاب : آموزش مفاهیم قرآن (۶)

مؤلف : مسعود وکیل

با همکاری : سید مهدی سیف ، محمد جعفر محبی ، سید هادی محدث

حمید رضا مستفید ، سید محمد حسین میرباقری

آماده سازی : معاونت آموزش مهد قرآن

حروفچینی و صفحه آرایی : حجت قاجارگیر ، محمود کریمی

تصحیح متن : محمد رضا آیت ، محمود کریمی ، فرهنگ علی اکبری

لیتوگرافی ، چاپ و صحافی : الهادی

نوبت چاپ : هشتم ، تابستان ۱۳۸۳

تیراژ : ۵۰۰۰ جلد

قیمت : ۶۵۰ تومان

ناشر : مؤسسه مهد قرآن

نشانی : تهران ، خیابان خراسان ، جنب مسجد مرحوم آیه‌اله فومنی

تلفن : ۳۵۶۸۸۱۱-۴

ناشر همکار : هستی نما (۰۹۱۲۱۵۲۱۰۳۸)

شابک : ۹۶۴-۹۰۲۰۵-۴-۳

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است .

وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ :

نساء ۷۶

۸- وَنُزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا :

اسراء ۸۲

۹- الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً

فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ :

بقره ۲۷۴

۱۰- وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُم

فَيُضِلَّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ :

ابراهيم ۴

به کمک معنای کلمه‌های زیر ، آیات درس را به طور کامل ترجمه کنید .

کلمه‌های آشنا

کلمه	عَلَانِيَةً	ظُلُمَات	سُنَن	ذَلِكُمْ	أَبَدًا	خَسَار	طاغوت
معنا	آشکارا	تاریکی‌ها	جمع سُنَّة راه و رسم‌ها	آن این	همیشه	زیان	افراد طغیانگر شیطان ، بُت
تعداد	۴	۲۳	۱۶	۴۷	۲۸	۳ (۱۳)	۸ (۱۷)

آیات درس را به دقت بخوانید و معنا کنید .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ • عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ • الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ :

نبا ۳ تا ۱۱

۲- وَمَن جَاهَدْ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ :

عنکبوت ۶

۳- وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا :

طلاق ۱۱

۴- يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ

وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ :

ابراهيم ۲۷

۵- أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ

ءَالِهَةً مَّعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ :

نمل ۶۳

۶- اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ

هَلْ مِن شُرَكَاءِ كُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَلِكُم مِّن شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ :

روم ۴۰

۱- عَمَّ = عَنْ + مَا ۲- أَتَيْنَ = آمَ + تَنَ : به معنای و یا کسی که است .

۳- بَيْنَ يَدَي : پیشاپیش ، مقابل ۴- شُرَكَاءُ كُمْ : کسانی را که شریک خدا قرار می‌دهید

مضارع مزید (۱)

فعل‌های قرآنی زیر را بخوانید و به مشخصات هریک توجه کنید .

گروه دوم				گروه اول
وزن	مصدر	وزن	فعل مزید	فعل مجرد
اِفعال	اِخراج	يُفْعِلُ	يُخْرِجُ خارج می‌کند	يَخْرُجُ خارج می‌شود
تَفْعِيل	تَنْزِيل	يُفْعِلُ	يُنْزِلُ نازل می‌کند	يَنْزِلُ نازل می‌شود
مُفاعِلَة	مُحاسبَة	يُفاعِلُ	يُحاسبُ به حساب می‌رسد	يَحسَبُ گمان می‌کند
تفاعِل	تَساؤُل	يَتَفَاعَلُ	يَتَساءَلُ از یکدیگر می‌پرسند	يَسألُ می‌پرسد

در درس‌های گذشته با فعل ماضی مزید آشنا شدید ، در این درس با مضارع مزید آشنا می‌شوید . فعل‌های گروه اول مضارع مجرد و گروه دوم مضارع مزید است .
چند نکته :

۱- اول مضارع مفتوح است ولی در سه باب افعال ، تفعیل و مفاعله مضموم می‌باشد .

۲- ساختهای مختلف مضارع مزید شبیه مجرد است ، مانند :

يُعَلِّمُ ، يُعَلِّمُونَ ، تُعَلِّمُ ، تُعَلِّمُونَ ، نُعَلِّمُ

۳- فعل‌های ماضی و مضارع مزید از هر باب ، دارای یک مصدر است ، مانند :
تعلیم که مصدر هر دو فعل عَلَّمَ و يُعَلِّمُ است .

قاعده چهاردهم

وزن فعل‌های مضارع در چهار باب مزید عبارت است از :

يُفْعِلُ ، يُفْعِلُ ، يُفاعِلُ ، يَتَفَاعَلُ

مضارع مزید

ردیف	کلمه	معنا	تعداد
۱	يَتَساءَلُونَ	از یکدیگر می‌پرسند	۸ (۹)
۲	نَبَأُ	خبر ، ج : انباء	۲۹
۳	يُجاهِدُ	تلاش و کوشش می‌کند	۱ (۵)
۴	يُؤْمِنُ	ایمان می‌آورد ، ایمان آورد	۳۰ (۸۰)
۵	يُدْخِلُ	داخل می‌کند	۲۱ (۲۹)
۶	يُثَبِّتُ	استوار می‌سازد	۴ (۷)
۷	يُضِلُّ	گمراه می‌کند	۳۵ (۴۷)
۸	يُرْسِلُ	می‌فرستد	۱۴ (۲۱)
۹	رياح	جمع ریح ، بادها	۲۹
۱۰	يَد (يَدَا ، يَدَي)	دست (دو دست)	۵۴
۱۱	يُمِيتُ	می‌میراند	۱۴ (۱۷)
۱۲	يُحيي	زنده می‌کند	۲۷ (۵۱)
۱۳	تَعَالَى	برتر و بزرگتر است	۱۴
۱۴	يُشْرِكُونَ	شریک قرار می‌دهند	۲۰ (۶۶)
۱۵	يُقَاتِلُونَ	می‌جنگند	۱۴ (۹۴)
۱۶	نُزِّلُ	نازل می‌کنیم ، فرو می‌فرستیم	۴ (۲۳)
۱۷	يُنْفِقُونَ	انفاق می‌کنند ، خرج می‌کنند	۲۳ (۵۹)
۱۸	لِسَان	زبان ، ج : أَلْسِنَة	۲۵
۱۹	يُبَيِّنُ	بیان می‌کند ، روشن می‌کند	۲۳ (۳۳)
۲۰	تُخْرِجُ	خارج می‌کند	۵ (۵۶)

تمرینها

تمرین اول : فعلهای مضارع مزید را در آیات درس مشخص کنید و همراه با معنا و

مصدر آنها در جدول زیر بنویسید .

ردیف	فعل	معنا	مصدر
۸			
۹			
۱۰			
۱۱			
۱۲			
۱۳			
۱۴			

تمرین دوم : فعلهای مضارع مزید را در آیات زیر مشخص کرده زیر آنها خط

بکشید ، سعی نمایید آیات را نیز ترجمه کنید .

۱- وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهِلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ : هود ۱۱۷

۲- وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ :

أنعام ۹۲

۳- يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذِيبَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنْنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ

وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ :

نساء ۲۶

۴- قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ :

جاثیه ۲۶

۵- يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ

لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ :

حُجُرَات ۱۳

تمرین سوم : کدام دسته از معانی به ترتیب صحیح است ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۱- يُخْرِجُ ، ذَلِكُمْ ، نُؤْمِنُ :

الف - خارج می‌کند ، این ، ایمان می‌آوریم

ب - خارج می‌شود ، برای شما ، ایمان می‌آوریم

ج - خارج می‌شود ، این ، ایمان آوردیم

د - خارج می‌کند ، برای شما ، ایمان آوردیم

□ □ □ □

۲- يُنْفِقُونَهَا ، رِيح ، لِيُثَبِّتَ :

الف - آن را انفاق می‌کنید ، بادهای ، تا بیان کنی

ب - آن را انفاق می‌کنند ، باد ، تا بیان کنی

ج - آن را انفاق می‌کنند ، بادهای ، تا بیان شود

د - آن را انفاق می‌کنید ، باد ، تا بیان شود

۷- اِنِّیْ اَخَافُ اَنْ یُّکَذِّبُوْنِ :

□ □ □ □

الف - من می ترسم که آنها را دروغگو پندارم .

ب - من می ترسیدم که مرا دروغگو پندارند .

ج - من می ترسم که مرا تکذیب کنند .

د - من می ترسیدم که مرا تکذیب کنند .

۸- نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُوْنَ :

□ □ □ □

الف - ما شما را آفریدیم پس چرا ما را تصدیق نمی کنید ؟

ب - مگر ما شما را نیا فریدیم پس چرا تصدیق نمی کنید ؟

ج - مگر ما شما را نیا فریدیم پس چرا ما را تصدیق نمی کنید ؟

د - ما شما را آفریدیم پس چرا تصدیق نمی کنید ؟

۹- وَالَّذِیْ یُمِیْتُنِیْ ثُمَّ یُحْیِیْنِ :

□ □ □ □

الف - و کسی که می میراند سپس زنده می کند .

ب - و کسی که می میرد سپس زنده می شود .

ج - و کسی که مرا می میراند سپس مرا زنده می کند .

د - و کسی که مُرد سپس زنده شد .

۱۰- قُلْ اَتَعْلَمُوْنَ اللّٰهَ بِدِیْنِکُمْ :

□ □ □ □

الف - بگو آیا خدا را از دین خود آگاه می کنند ؟

ب - بگو آیا خدا را از دین خود آگاه کردید ؟

ج - بگو آیا خدا را از دین خود آگاه کردند ؟

د - بگو آیا خدا را از دین خود آگاه کردند ؟

۳- تُشْرِکُوْنَ ، تَعَالٰی ، نُفِیْتُ :

الف ب ج د
□ □ □ □

الف - شرک می ورزند ، برتر است ، استوار می کنم

ب - شرک می ورزند ، برتری ، استوار می کنیم

ج - شرک می ورزید ، برتر است ، استوار می کنیم

د - شرک می ورزید ، برتری ، استوار می کنم

۴- یُضِلُّوْهُمْ ، نَبَأٌ ، یُرْسِلُ :

□ □ □ □

الف - آنها گمراه می شوند ، خبر ، فرستاد

ب - آنها را گمراه می کنند ، اخبار ، فرستاد

ج - آنها گمراه می شوند ، اخبار ، می فرستد

د - آنها را گمراه می کنند ، خبر ، می فرستد

۵- لَیَسَّاءَ لَوْ ، یَدِّیْهِ ، تُجَاهِدُوْنَ :

□ □ □ □

الف - تا از یکدیگر بپرسند ، دستش ، جهاد می کنند

ب - تا از یکدیگر بپرسند ، دودستش ، جهاد می کنید

ج - تا از یکدیگر بپرسید ، دودستش ، جهاد می کنند

د - تا از یکدیگر بپرسید ، دستش ، جهاد می کنید

تمرین چهارم : کدام ترجمه صحیح است ؟

۶- اِنَّ اللّٰهَ یُدَافِعُ عَنِ الَّذِیْنَ ءَامَنُوْا :

□ □ □ □

الف - قطعاً مؤمنان از خداوند دفاع می کنند .

ب - قطعاً خداوند از مؤمنان دفاع می کند .

ج - قطعاً خداوند از مؤمنان دفاع کرده است .

د - قطعاً مؤمنان از خداوند دفاع کرده اند .

تمرین ششم: گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف ب ج د
۱۶- إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي... وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَحْيِي... : □ □ □ □

الف- أُمِيتُ، يُحْيِي ب- تُحْيِي، تُمِيتُ

ج- يُحْيِي، أُمِيتُ د- تُمِيتُ، تُحْيِي

۱۷- أَفَأَنْتَ... النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ : □ □ □ □

الف- تُكْرِهُهُ ب- يُكْرِهُهُ ج- تُكْرِهُونَ د- يُكْرِهُونَ

۱۸- الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ... : □ □ □ □

الف- يُنْفِقُونَ ب- تُنْفِقُونَ ج- يُنْفِقُ د- تُنْفِقُ

۱۹- وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا... إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ : □ □ □ □

الف- تُنَزِّلُهُ ب- يُنَزِّلُهُ ج- أَنْزَلُهُ د- نُتَزَّلُهُ

۲۰- قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا... بِهِ أَحَدًا : □ □ □ □

الف- يُشْرِكُ ب- أَشْرِكُ ج- تُشْرِكُ د- نُشْرِكُ

تمرین هفتم: با آیات قرآن پاسخ داده و سعی نمایید این آیات را حفظ کنید.

۱- قرآن برای چه کسانی درمان و رحمت است؟

۲- مؤمنان و کافران هر یک در چه راهی مبارزه می‌کنند؟

۳- گرمی‌ترین انسانها در نزد خداوند چه کسانی هستند؟

۴- پاداش کسانی که در شب و روز، نهان و آشکار انفاق می‌کنند چیست؟

تمرین پنجم: گزینه صحیح را انتخاب کنید.

الف ب ج د

□ □ □ □

۱۱- آیه شریفه زیر، چه افعالی دارد؟

وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَتُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ.

الف- چهار مضارع مخاطب مفرد. ب- دو مضارع مجرد و دو مضارع مزید.

ج- سه مضارع مخاطب مفرد و یک ماضی. د- «الف» و «ب» صحیح است.

□ □ □ □

۱۲- آیه شریفه زیر، چه افعالی دارد؟

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ.

الف- دو ماضی و دو مضارع. ب- سه فعل از باب افعال.

ج- دو فعل از باب افعال و یک فعل مجرد. د- سه مضارع از باب افعال.

□ □ □ □

۱۳- کدام گزینه دارای فعل مضارع مفرد مؤنث غائب است؟

الف- لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ.

ب- رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا تُعْلِنُ.

ج- ءَاذَنْزَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ.

د- هر سه صحیح است.

□ □ □ □

۱۴- آیه شریفه زیر چه افعال مضارعی دارد؟

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ.

الف- چهار مضارع متکلم. ب- سه مضارع متکلم مفرد و یک متکلم جمع.

ج- سه مضارع مجرد و یک مزید. د- دو مضارع مجرد و دو مضارع مزید.

□ □ □ □

۱۵- کدام گزینه دارای فعل مضارع از باب تفاعل است؟

الف- فِي جَنَاتٍ يَتَسَاءَلُونَ. ب- إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ.

ج- وَتَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ. د- هر سه صحیح است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُبِينٌ :

۶۹ یس ۶۹

۲- وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْءَانِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ :

۲۷ زمر ۲۷

۳- أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْءَانُ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا :

۸۲ نساء ۸۲

۴- كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَذَّبَ رُءُوسَ الْيَاسِرِ* وَإِلِيَّاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ :

۲۹ ص ۲۹

۵- فَمَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ :

۹۲ نمل ۹۲

۶- الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ

وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ :

۱۸ زمر ۱۸

۷- إِنَّ هَذَا الْقُرْءَانَ يَنْفَضُّ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

وَأَنَّهُ لَهْدَى وَرَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ :

نمل ۷۶ و ۷۷ ۷۶ و ۷۷

درس هجدهم

قرآن کتاب مبارک

خداوند قرآن را « کتاب » و « ذکر » مبارک نامیده و آن را در شب مبارکی نازل کرده است . کتاب مبارک یعنی کتابی که خیر ، برکت و فایده آن دائمی است . با دقت در معنای این صفت به خوبی معلوم می شود که ارزش و فایده قرآن کریم دائمی و جاودانه است و هر چه زمان می گذرد برکات و عظمت قرآن در جهت هدایت و سعادت انسان بیشتر روشن می شود .

قرآن کتاب روشن و روشنگر و برای همه مردم هدایت است ، ولی خردمندان و تقوایندگان از آن بیشتر پند و اندرز می گیرند .

خداوند همه مردم را به تدبیر و اندیشه در قرآن دعوت می کند و می فرماید اگر این کتاب از سوی خدا نبود حتماً در آن اختلافهای زیادی وجود داشت .

قرآن از یک سو عمیق ترین معارف و حقایق را درباره شناخت خداوند بیان نموده و از سوی دیگر با مثلها و پند و اندرزهایی زمینه هدایت را برای عموم مردم فراهم کرده است .

قرآن دارای چنان عظمتی است که اگر بر کوهی نازل می شد ، آن کوه از خشیت الهی فرو می پاشید . این مثلها برای آن است که مردم هر چه بیشتر در قرآن تفکر و اندیشه کنند .

قرآن می فرماید که پیامبر وظیفه راهنمایی و هشدار دارد ، سود هدایت و زیان گمراهی هرکس به خود او می رسد . با این حال کافران و مشرکان کوردل ، هرگاه آیه و تذکر جدیدی

نازل می شد از آن روی بر می گردانند و آن را تکذیب می کردند . خداوند می فرماید بزودی کیفر استهزاء و مسخره کردن آیات الهی را خواهند دید .

این معانی را در آیات درس جستجو می کنیم .

* « لِيَذَّبَ رُءُوسَ الْيَاسِرِ » در اصل « لِيَذَّبَ رُءُوسَ » بوده که در اثر ادغام « ت » در « د » به این صورت در آمده است .

کلمه های جدید

ردیف	کلمه	معنا	تعداد
۱	يَنْبَغِي	سزاوار است	۶
۲	ضَرَبْنَا	زدیم ، آوردیم	۵ (۳۵)
۳	يَتَذَكَّرُونَ	به یاد می آورند ، پند می گیرند	۱۵ (۴۹)
۴	يَتَدَبَّرُونَ	تدبر و اندیشه می کنند	۴
۵	أُولُوا الْأَبَابِ ، أُولَى الْأَبَابِ	خردمندان	۱۶
۶	يَهْتَدِي	هدایت می شود ، راه را می یابد	۳ (۲۶)
۷	يَسْتَمِعُونَ	گوش می دهند	۶ (۱۲)
۸	يَتَّبِعُونَ	پیروی می کنند	۱۱ (۴۷)
۹	يَقْصُصُ	حکایت می کند ، بیان می کند	۲ (۱۳)
۱۰	يَخْتَلِفُونَ	اختلاف دارند ، اختلاف می کنند	۱۰ (۱۶)
۱۱	يَتَّقِي	تقوا پیشه می کند	۸ (۲۶)
۱۲	يَحْتَسِبُ	گمان می کند	۱ (۳)
۱۳	يَتَوَكَّلُ	توکل می کند	۱۲ (۱۸)
۱۴	حَسْبُ	کافی	۱۱
۱۵	يَتَفَكَّرُونَ	تفکر و اندیشه می کنند	۱۳ (۱۶)
۱۶	يَسْتَهْزِءُونَ	مسخره می کنند	۱۴ (۱۶)
۱۷	سَوَاءٌ	راست ، درست ، یکسان	۲۷

۸- وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۖ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ : طلاق ۲ و ۳

۹- لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ :

حشر ۲۱

۱۰- وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُحَدَّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ : شعراء ۵ و ۶

به کمک معنای کلمه های زیر ، آیات درس را به طور کامل ترجمه کنید .

کلمه های آشنا

کلمه	مُبَارَك	جَبَل	خَاشِع	خَشِيَّة	مُحَدَّث	مَخْرَج
معنا	با برکت	کوه ج : جبال	فروتن	بیم ، ترس	نو ، جدید	راه خروج راه نجات
تعداد	۱۲	۳۹	۱۳	۸	۲	۱ (۲۳)

۱- يَتَّقِي : يتَّقِي

۲- مُتَصَدِّعًا : از هم پاشیده ، تکه تکه شده

تمرین اول: فعلهای مضارع مزید را در آیات درس مشخص کنید و همراه با معنا و

مصدر در جدول زیر بنویسید.

ردیف	فعل	معنا	مصدر
۱			
۲			
۳			
۴			
۵			
۶			
۷			

ردیف	فعل	معنا	مصدر
۸			
۹			
۱۰			
۱۱			
۱۲			
۱۳			
۱۴			

تمرین دوم: فعلهای مضارع مزید را در آیات زیر مشخص کرده زیر آنها خط

بکشید. سعی نمایید آیات را نیز ترجمه کنید.

۱- يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى :

نازعات ۳۵

۲- وَمَنْ يَتَّبِدْ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ :

بقره ۱۰۸

۳- قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ :

یوسف ۹۸

۴- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ :

روم ۲۰

مضارع مزید (۲)

فعلهای قرآنی زیر را بخوانید و به مشخصات هریک توجه کنید.

گروه اول				گروه دوم			
فعل مجرد	فعل مزید	وزن	مصدر	وزن	فعل مزید	مصدر	وزن
يَقْبَلُ	يَتَقَبَّلُ	می پذیرد	بخوبی می پذیرد	يَتَفَعَّلُ	تَقَبَّلُ	تَفَعَّلُ	
يَخْلُفُ	يَخْتَلِفُ	جانشین می شود	اختلاف می کند	يَفْتَعِلُ	اِخْتِلَاف	اِفْتِعال	
يَبْغِي	يَنْبَغِي	ستم می کند	سزاوار است	يَنْفَعِلُ	اِنْبِغَاء	اِنْفِعال	
يَغْفِرُ	يَسْتَغْفِرُ	می آمرزد	آمرزش می خواهد	يَسْتَفْعِلُ	اِسْتِغْفَار	اِسْتِفعال	

همان طور که ملاحظه می کنید فعلهای ستون اول مضارع مجرد و ستون دوم مزید

است. در این درس با وزن مضارع چهار باب دیگر مزید آشنا می شویم.

دو نکته:

۱- فعل ماضی از دو باب تَفَاعُل و تَفَعَّل با «ت» شروع می شود. در برخی از

ساختهای مضارع، دو حرف «ت» پشت سر هم قرار می گیرد که گاه یکی از آن دو

حذف می شود، مانند: تَنْزَلُ ← تَنْزَلُ ← تَنْزَلُ

۲- فعلهایی مانند يَهْتَدِي و يَتَّقِي بر وزن يَفْتَعِل است و مصدر آنها اِهْتِدَاء

و اِتِّقَاء می باشد.

قاعده پانزدهم

وزن فعل مضارع چهار باب دیگر مزید عبارت است از:

يَتَفَعَّلُ ، يَفْتَعِلُ ، يَنْفَعِلُ ، يَسْتَفْعِلُ

۴- تَخْتَلِفُونَ ، أُولُوا الْأَلْبَابِ ، أَوَلَمْ يَكْذَبُوا الْقَوْلَ : □ □ □ □

الف- اختلاف می‌کنید ، خردمندان ، آیا در این سخن اندیشه نکردند ؟

ب- اختلاف می‌کنید ، توانگران ، آیا در این سخن اندیشه نمی‌کنند ؟

ج- اختلاف می‌کنند ، خردمندان ، آیا در این سخن اندیشه نمی‌کنند ؟

د- اختلاف می‌کنند ، توانگران ، آیا در این سخن اندیشه نکردند ؟

۵- يَذْكُرُونَ ، مُتَصَدِّع ، مَا يَنْبَغِي : □ □ □ □

الف- پند می‌دهند ، سرپرست ، سزاوار نیست

ب- پند می‌گیرند ، از هم پاشیده ، سزاوار نیست

ج- پند می‌دهند ، از هم پاشیده ، شایسته نبود

د- پند می‌گیرند ، سرپرست ، شایسته نبود

تمرین چهارم : کدام ترجمه صحیح است ؟

۶- قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ : □ □ □ □

الف- گفت متقین فقط از خدا پذیرفتند .

ب- گفت خداوند فقط از متقین پذیرفت .

ج- گفت خداوند فقط از متقین می‌پذیرد .

د- گفت متقین فقط از خدا می‌پذیرند .

۷- وَمَا لَنَا أَنْ لَا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ : □ □ □ □

الف- و چرا ما بر خداوند توکل نکنیم .

ب- و چرا ما بر خداوند توکل نکردیم .

ج- و چرا ما نتوانیم بر خداوند توکل کنیم .

د- و چرا ما نتوانستیم بر خداوند توکل کنیم .

۵- وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ إِنْ هَدَى اللَّهُ هُوَ الْهَدَى

وَلَشِنْ اتَّبَعَتْ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ :

بقره ۱۲۰

تمرین سوم : کدام دسته از معانی به ترتیب صحیح است ؟

الف ب ج د

□ □ □ □

۱- يَتَوَكَّلُونَ ، خَاشِع ، نَقْصُهُ :

الف- توکل می‌کنید ، ترس ، آن را حکایت می‌کنیم

ب- توکل می‌کنید ، فروتن ، آن را برای ما حکایت می‌کند

ج- توکل می‌کنند ، ترس ، آن را برای ما حکایت می‌کند

د- توکل می‌کنند ، فروتن ، آن را حکایت می‌کنیم

۲- أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا ، حَسْبُنَا اللَّهُ ، تَذَكَّرُونَ : □ □ □ □

الف- آیا اندیشه نکردند ، خدا تنها برای ما کافی است ، پند گرفتید

ب- آیا اندیشه نمی‌کنند ، خدا تنها برای ما کافی است ، پند می‌گیرید

ج- آیا اندیشه نکردند ، خدا برای ما کافی است ، پند می‌گیرید

د- آیا اندیشه نمی‌کنند ، خدا برای ما کافی است ، پند گرفتید

۳- أَتَبِعُكَ ، سَوَاء ، يَسْتَهْزِئُ : □ □ □ □

الف- از تو پیروی می‌کنم ، جدا ، مسخره می‌کند

ب- از تو پیروی کرد ، راست ، مسخره می‌کنند

ج- از تو پیروی می‌کنم ، راست ، مسخره می‌کند

د- از تو پیروی کرد ، جدا ، مسخره می‌کند

- الف - يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ.
- ب - الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ * وَتَقَلَّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ.
- ج - يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ.
- د - «الف» و «ب» صحیح است.

- ۱۳ - عبارت شریفه زیر چه فعلهایی دارد ؟
- لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ.
- الف - دو مزید و یک مجرد .
- ب - سه مزید .
- ج - یک مزید و دو مجرد .
- د - دو مزید .

- ۱۴ - فعلهای مضارع عبارت «الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا» به ترتیب کدام است ؟
- الف - مجرد ، تفعّل ، مجرد ، استفعال
- ب - مجرد ، تفعیل ، افعال ، استفعال
- ج - افعال ، تفعّل ، افعال ، افتعال
- د - افعال ، تفعیل ، مجرد ، افتعال

- ۱۵ - آیه شریفه زیر چه فعلی دارد ؟
- تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ.
- الف - ماضی از باب تفعیل .
- ب - مضارع از باب تفعیل .
- ج - مضارع از باب تفعّل .
- د - ماضی از باب تفعّل .

تمرین ششم : گزینه مناسب را انتخاب کنید .

- ۱۶ - وَالذَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ... أَفَلَا تَعْقِلُونَ :

- ۸ - وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ :
- الف - و ما هدایت نمی شدیم اگر خداوند ما را هدایت نمی کرد .
- ب - و آنها نمی توانند ما را هدایت کنند اگر خداوند ما را هدایت نکند .
- ج - و ما نمی توانیم آنها را هدایت کنیم اگر خداوند آنها را هدایت نکند .
- د - و ما هدایت نمی شویم اگر خداوند ما را هدایت نکند .

- ۹ - وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ :
- الف - و هر پیامبری که برای ایشان آمد او را مسخره کردند .
- ب - و هیچ پیامبری برای ایشان نیامد مگر آن که او را مسخره می کردند .
- ج - و هر پیامبری که برای ایشان بیاید او را مسخره می کنند .
- د - و هیچ پیامبری برایتان نیامد مگر آن که او را مسخره کردید .

- ۱۰ - وَمَا يَتَّبِعْ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا :
- الف - بیشترشان تنها گمانی را پیروی می کنند .
- ب - بیشتر آنها جز گمانی را پیروی نکرده اند .
- ج - بیشترشان تنها گمانی را پیروی کرده اند .
- د - بیشتر آنها جز گمانی را پیروی نمی کنند .

تمرین پنجم : کدام گزینه صحیح است ؟

- ۱۱ - عبارت شریفه زیر چه فعلهایی دارد ؟
- فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَّطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ *
- الف - دو مجرد و یک مزید .
- ب - دو فعل از باب افعال و دو فعل از باب تفعّل .
- ج - دو مجرد و دو مزید .
- د - دو فعل از باب افعال و یک فعل از باب تفعّل .
- * يُحِبُّ بروزن يُفَعِّلُ است .

همه تسبیح گوی خدا

در جای جای جهان رازهایی است که اگر قرآن آنها را آشکار نمی ساخت ، کسی از آنها آگاه نمی شد .

آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست خدای جهانیان را به زبان خود سپاس گفته و ستایش می کنند و چیزی نیست که او را تسبیح نگوید ، هر چند ما آن را درک نمی کنیم . قرآن کریم این گونه ما را با یکی از عمیق ترین حقایق هستی آشنا می سازد ؛ و به ما می آموزد که اگر آدمی در میان این کاروان بزرگ هستی رو به سوی خدا نداشته باشد و از او فرمان نبرد از عقل و انصاف دور مانده است .

خداوند می فرماید برترین و نیکوترین دین را کسی دارد که رو به سوی خدا کند از او فرمان برد ، نیکوکار باشد و از آئین پاک و خالص ابراهیم علیه السلام پیروی کند ابراهیمی که خدا او را دوست خویش خوانده است .

قرآن در آیات دیگر ، گیاهان و درختان را نیز از سجده کنندگان معرفی می کند و می فرماید کوهها و پرندگان را و داشتیم تا همراه حضرت داود علیه السلام ، بامداد و شامگاه خدای جهانیان را یاد کرده و او را تسبیح کنند .

کوهها ، آسمانها و زمین که تسبیح گوی خداوند از پذیرش امانت الهی خودداری کرده و هراسیدند ، اما انسان این امانت الهی را پذیرفت . اگر آدمی با پذیرش این امانت همراه تمامی هستی ، خدا را یاد نکرده و تسبیح گوی او نشود ، بسیار ستمگری و نادانی کرده است .

این معانی را در آیات درس جستجو می کنیم .

۱۷- قَالَ لَهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ... : □□□□

الف- يَخْتَلِفُ ب- تَخْتَلِفُونَ ج- يَخْتَلِفُونَ د- تَخْتَلِفُ

۱۸- سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ... لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

□□□□ : إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ :

الف- تَسْتَغْفِر ب- يَسْتَغْفِرُوا ج- يَسْتَغْفِر د- تَسْتَغْفِرُوا

۱۹- أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ... وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ : □□□□

الف- تَسْتَغْفِرُونَهُ ب- يَسْتَغْفِرُهُ ج- تَسْتَغْفِرُوهُ د- يَسْتَغْفِرُونَهُ

۲۰- الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ... : □□□□

الف- يَهْتَدُونَ ب- يَهْتَدِي ج- تَهْتَدُونَ د- تَهْتَدِي

تمرین هفتم : با آیات قرآن پاسخ داده و سعی نمایید این آیات را حفظ کنید .

۱- هر کس تقوا پیشه کند ، خداوند به او چه می دهد ؟

۲- قرآن چگونه ثابت می کند که از طرف خداوند است ؟

۳- رفتار خردمندان در برابر گفتار و اقوال مختلف چگونه است ؟

۴- اگر قرآن بر کوهی نازل می شد ، چه اتفاقی می افتاد ؟ قرآن به چه منظور این مطلب را

بیان کرده است ؟

وَأُتِمُّوا صِدْقَهُ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ :

مائه ۷۵

۱۰- تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ

إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا :

اسراء ۴۴

به کمک معنای کلمه های زیر ، آیات درس را به طور کامل ترجمه کنید .

کلمه های آشنا

کلمه	شَجَر	أُخْرَى	مَلَك	طَعَام	سَبْع	حُسْبَان	حَلِيم
معنا	درخت	دیگر	فرشته	غذا	هفت	حساب	بردار
تعداد	۲۶	۲۶	۱۵	۲۴ (۴۸)	۲۴	۳	۱۵

کلمه	صَدِيقَة	خَلِيل	تَفْقَهُونَ	وَجْه	يَصِفُونَ
معنا	زن بسیار راستگو	دوست	درک می کنید	روی ، چهره ج: وُجُوهُ	وصف می کنند
تعداد	۱ (۱۳)	۴	۱ (۲۰)	۷۲	۷ (۱۳)

آیات درس را به دقت بخوانید و معنا کنید .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحُنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ :

ص ۱۸

۲- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ :

الرحمان ۵ و ۶

۳- لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَ اللَّهِ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ :

انبیاء ۲۲

۴- فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا :

کهف ۶۵

۵- قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ :

آل عمران ۱۳

۶- قَالُوا إِنَّ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا :

طه ۶۳

۷- وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ

وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا :

نساء ۱۲۵

۸- وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا

وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ :

نمل ۱۵

فعلهای تشبیه و جمع مؤنث

در درسهای گذشته با مهمترین ساختهای افعال ماضی و مضارع آشنا شدیم .

در این درس نیز با دو صیغه دیگر که در قرآن کاربرد دارد آشنا می شویم .

فعلهای قرآنی زیر را بخوانید و به معنای آنها توجه کنید .

وَجَدَ = یافت ← وَجَدَا = آن دو یافتند

قَالَتْ = گفت ← قَالَتَا = آن دو گفتند

جَاهَدَ = تلاش کرد ← جَاهَدَا = آن دو تلاش کردند

تَجَرَّى = جاری می شود ← تَجَرَّيَا = آن دو جاری می شوند

يُعَلِّمُ = می آموزد ← يُعَلِّمَانِ = آن دو می آموزند

يَسْتَوِي = مساوی است ← يَسْتَوِيَانِ = آن دو مساویند

فعلهای ستون اول مفرد و ستون دوم تشبیه است . فعل تشبیه نشان می دهد که فاعل

دو شخص یا دو چیز می باشد .

همان طور که می بینید با افزودن « ا » به فعل مفرد ، فعل تشبیه ساخته شده است .

خوب است بدانید معمولاً در آخر فعل تشبیه مضارع « نِ » می آید ، مانند مثالهای بالا .

قاعده شانزدهم

با افزودن « ا » به فعل مفرد ، فعل تشبیه ساخته می شود .

ردیف	کلمه	معنا	تعداد
۱	يُسَبِّحَنَّ	تسبیح می کنند	۲ (۲۴)
۲	عَشِيٍّ	عصر ، شامگاه	۱۱ (۱۳)
۳	يَسْجُدَانِ	سجده می کنند (آن دو)	۱ (۸۰)
۴	فَسَدَتَا	فاسد و تباه شدند (آن دو)	۱ (۲۹)
۵	وَجَدَا	یافتند (آن دو)	۲
۶	لَدُنْ	نزد	۱۸
۷	فِئَةٍ	گروه	۱۱
۸	الْتَقَتَا	ملاقات کردند ، برخورد کردند (آن دو)	۱ (۷)
۹	يُرِيدَانِ	می خواهند (آن دو)	۲ (۵۳)
۱۰	أَنْ يُخْرِجَا	که خارج کنند ، بیرون کنند (آن دو)	۱ (۳۱)
۱۱	حَنِيفًا	حق گرا ، ج: حُنَفَاء	۱۳
۱۲	قَالَا	گفتند (آن دو)	۳ (۵)
۱۳	خَلَّتْ	گذشت	۱۵ (۲۴)
۱۴	كَانَا يَأْكُلَانِ	می خوردند (آن دو)	۱ (۶۱)
۱۵	هُنَّ	آنها ، آن زنان	۳۰۳
۱۶	رَأَيْنَ	دیدند (زنان)	۱ (۴۶)
۱۷	قُلْنَ	گفتند (زنان)	۲ (۴۵)
۱۸	طَيْرَ	پرندهگان ، پرنده	۱۹
۱۹	جُنَاحَ	گناه	۲۵
۲۰	تَقَتَّلَانِ	زده ، خد ، دمر کنند ، با هم می جنگند (آن دو)	۱ (۹۶)

تمرین اول: فعلهای تثنیه آیات درس را مشخص کرده، همراه با معنا در جدول زیر بنویسید.

ردیف	فعل	معنا
۱		
۲		
۳		
۴		

ردیف	فعل	معنا
۵		
۶		
۷		
۸		

تمرین دوم: فعلهای تثنیه و جمع مؤنث را در آیات زیر مشخص کرده، زیر فعلهای تثنیه یک خط و زیر فعلهای جمع مؤنث دو خط بکشید. سعی نمایید آیات را نیز ترجمه کنید.

۱- فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبَآئِءَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ : الزحمان ۵۰ و ۵۱

۲- فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا

وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ : انبیاء ۷۹

۳- فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْتَهُ وَوَقَطْمَنَ آيْدِيَهُنَّ

وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ :

یوسف ۳۱

اکنون این فعلهای قرآنی را نیز بخوانید و به معنای آنها توجه کنید.

خَرَجَ = خارج شد ← خَرَجْنَ = آن زنان خارج شدند

قَالَ = گفت ← قُلْنَ = آن زنان گفتند

أَبَى = امتناع و دوری کرد ← أَبَيْنَ = امتناع و دوری کردند

أَضَلَّ = گمراه کرد ← أَضَلْنَ = گمراه کردند

يَخْرُجُ = خارج می شود ← يَخْرُجْنَ = آن زنان خارج می شوند

يُسَبِّحُ = تسبیح می کند ← يُسَبِّحْنَ = تسبیح می کنند

يُبَايِعُ = بیعت می کند ← يُبَايِعْنَ = آن زنان بیعت می کنند

در درس دوم آموختید که گاهی فعل به صورت مؤنث می آید، در این درس با فعل جمع مؤنث آشنا می شوید. فعلهای ستون اول مفرد مذکر و ستون دوم جمع مؤنث است.

فعل جمع مؤنث نشان می دهد که فاعل، چند زن یا چند اسم مؤنث است.

همان طور که ملاحظه می کنید با افزودن «ن» به فعل مفرد مذکر، جمع مؤنث ساخته شده است.

قاعده هفدهم

با افزودن «ن» به فعل مفرد مذکر، فعل جمع مؤنث ساخته می شود.

۳- مَلَكٌ ، كَانَا يَأْكُلَانِ ، طَيْرٌ :

الف- فرشته ، آن دومی خوردند ، پرندگان

ب- فرشته ، آن دومی خوردند ، پرند

ج- فرمانروا ، آن دومی خوردند ، پرند

د- فرمانروا ، آن دومی خوردند ، پرندگان

۴- جُنَاحٌ ، يَصِفُونَ ، لَدُنْ :

الف- طرف ، (آن زنان) وصف می کنند ، نزد

ب- گناه ، وصف می کنند ، نزد

ج- طرف ، وصف می کنند ، نزدیک

د- گناه ، (آن زنان) وصف می کنند ، نزدیک

۵- قَالَتَا ، سَبَعٌ ، يَحْمِلْنَهَا :

الف- آن دومی گویند ، شش ، آن را حمل می کنند

ب- آن دو گفتند ، شش ، آنها را حمل می کند

ج- آن دو گفتند ، هفت ، آن را حمل می کنند

د- آن دومی گویند ، هفت ، آنها را حمل می کند

تمرین چهارم : کدام ترجمه صحیح است ؟

۶- إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ :

الف- قطعاً بدیهی نیکی ها را از بین می برند .

ب- قطعاً بدیهی نیکی ها را از بین برده اند .

ج- قطعاً نیکی ها بدیهی را از بین می برند .

د- قطعاً نیکی ها بدیهی را از بین برده اند .

الف ب ج د
□ □ □ □

□ □ □ □

□ □ □ □

□ □ □ □

۴- وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا

فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ :

نقص ۱۵

۵- إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ

فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا :

احزاب ۷۲

تمرین سوم : کدام دسته از معانی به ترتیب صحیح است ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۱- رَأَيْنَاهُ ، أُخْرِي ، خَلَّتْ :

الف- (زنان) او را دیدند ، پایان ، گذشتند

ب- او آن (زنان) را دید ، دیگر ، گذشتند

ج- او آن (زنان) را دید ، پایان ، گذشت

د- (زنان) او را دیدند ، دیگر ، گذشت

□ □ □ □

۳- يُسْرِدَانِ ، هُنَّ ، اِكْتَسَبْنَ :

الف- آن دومی خواهند ، شما ، به دست می آورند

ب- شما دو نفر می خواهید ، آنها ، به دست می آورند

ج- شما دو نفر می خواهید ، شما ، به دست آورند

د- آن دومی خواهند ، آنها ، به دست آوردند

تمرین پنجم: پاسخ صحیح را انتخاب کنید؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۱۱ - کدام عبارت دارای فعل تنهیه است؟

الف - قالَ رَبُّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا .

ب - وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ .

ج - فَأَثَرُنَ بِهِ نَقَمًا * فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا .

د - «الف» و «ب» صحیح است .

۱۲ - عبارت شریفه « فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ »

چند فعل جمع مؤنث دارد ؟

الف - دو مضارع ب - دو مضارع و یک ماضی ج - دو ماضی د - ندارد

□ □ □ □

۱۳ - کدام عبارت دارای فعل جمع مؤنث است ؟

الف - وَأَخَذْنَا مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا .

ب - فَقَضَاؤُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ .

ج - قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ .

د - وَأَخْرَجْنِي تُحِبُّونَهَا نَصْرَ مِنَ اللَّهِ وَفَتَحُ قَرِيبٌ .

□ □ □ □

۱۴ - عبارت زیر چند فعل جمع مؤنث دارد ؟

فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ .

الف - دو ماضی و دو مضارع ب - دو مضارع ج - چهار ماضی د - دو ماضی

□ □ □ □

۱۵ - عبارت « فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ » چند فعل تنهیه دارد ؟

الف - دو ماضی ب - یک ماضی ج - یک مضارع و یک ماضی د - یک مضارع

الف ب ج د
□ □ □ □

۷ - إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا :

الف - اگر آن دو اصلاح و سازگاری می خواستند ، خداوند بین آن دو توافق ایجاد می کرد .

ب - اگر آن دو عمل صالح انجام دهند ، خداوند بین آن دو توافق ایجاد می کند .

ج - اگر آن دو اصلاح و سازگاری بخواهند ، خداوند بین آن دو توافق ایجاد می کند .

د - اگر آن دو عمل صالح انجام می دادند ، خداوند بین آن دو توافق ایجاد می کرد .

۸ - وَلَنَسَبُلُونَكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ :

الف - و قطعاً آنها شما زنان را می آزمایند تا مجاهدان و شکیبایان شما را مشخص کنند .

ب - و قطعاً شما را آزمودیم تا مجاهدان و شکیبایان شما را مشخص کنیم .

ج - و قطعاً آنها شما زنان را آزمودند تا مجاهدان و شکیبایان شما را مشخص کنند .

د - و قطعاً شما را می آزماییم تا مجاهدان و شکیبایان شما را مشخص کنیم .

□ □ □ □

۹ - رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلَلْنِ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ :

الف - پروردگارا قطعاً آنها بسیاری از مردم را گمراه کردند .

ب - پروردگارا قطعاً بسیاری از مردم آنها را گمراه می کنند .

ج - پروردگارا قطعاً بسیاری از مردم آنها را گمراه کردند .

د - پروردگارا قطعاً آنها بسیاری از مردم را گمراه می کنند .

□ □ □ □

۱۰ - إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى :

الف - قطعاً شما دو نفر با من هستید ، می شنوید و می بینید .

ب - قطعاً من با شما دو نفر هستم ، شنیدم و دیدم .

ج - قطعاً شما دو نفر با من هستید ، شنیدید و دیدید .

د - قطعاً من با شما دو نفر هستم ، می شنوم و می بینم .

رستگاری دو جهان

قرآن کریم روش زندگی سعادتمند را برای انسان در دنیا و آخرت ترسیم نموده است . پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله به وسیله تلاوت آیات الهی ، تعلیم کتاب و حکمت و تزکیه انسانها ، زمینه هدایت آنها را فراهم کرده و راه بندگی و انجام کارهای خیر را که شرط رستگاری است ، به آنان آموخته است .

قرآن از یک سو راه دستیابی به سعادت ابدی و بهشت جاویدان را به انسانها معرفی کرده و از سوی دیگر آنها را به یک زندگی متعادل و صحیح دنیوی راهنمایی نموده است . مثلاً پس از دستور به شرکت در نماز جمعه ، می فرماید بعد از اتمام نماز ، برای تأمین زندگی خود سعی و تلاش نموده و از نعمتهای الهی استفاده کنید و پیوسته به یاد خدا باشید . این گونه زندگی ، رستگاری هر دو جهان را برای انسان تضمین می کند .

حضرت موسی علیه السلام نیز به قومش می فرمود از خداوند کمک بخواهید و در راه حق ، صبر و پایداری داشته باشید . زمین از آن خداست و مطابق حکمت و تدبیرش آن را به هر گروه از بندگان که بخواهد واگذار می کند و سرانجام نیک از آن متقیان است . این معانی را در آیات درس جستجو می کنیم .

تمرین ششم : گزینه مناسب را انتخاب کنید .

الف ب ج د

۱۶- أَتُنْكُمُ... أَنْ مَعَ اللَّهِ إِلَهَ أُخْرَى :

الف- لَتَشْهَدُونَ ب- لَتَشْهَدَنَّ ج- لَيَشْهَدُونَ د- لَيَشْهَدَنَّ

۱۷- لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ... بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ :

الف- يَدْخُلْنَ ب- تَدْخُلْنَ ج- تَدْخُلُوا د- يَدْخُلُوا

۱۸- وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ... مَلَكَينِ :

الف- تَكُونَا ب- يَكُونُوا ج- يَكُونَا د- تَكُونُوا

۱۹- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ... عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا :

الف- يُبَايِعُنَّكُمْ ب- يُبَايِعُونَكَ ج- يُبَايِعَنَّكَ د- يُبَايِعُونَكُمْ

۲۰- لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا... وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا... :

الف- اكْتَسَبْنَ ، اكْتَسَبُوا ب- اكْتَسَبَا ، اكْتَسَبَتَا

ج- اكْتَسَبَتَا ، اكْتَسَبَا د- اكْتَسَبُوا ، اكْتَسَبْنَ

تمرین هفتم : با آیات قرآن پاسخ داده و سعی نمایید این آیات را حفظ کنید .

۱- قرآن بهترین دین و روش زندگی را چه می داند ؟

۲- کدام گروه از موجودات ، خداوند را تسبیح می کنند ؟

۳- اگر جز « الله » خدایانی در آسمانها و زمین بود چه می شد ؟

۴- در برابر دریافت امانت الهی ، آسمانها ، زمین ، کوهها و انسان هر یک چه کردند ؟

۷- وَاذْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ :

حج ۶۷

۸- وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا :

نساء ۱۰۶

۹- اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ :

حدید ۱۷

۱۰- قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا

إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ :

اعراف ۱۲۸

به کمک معنای کلمه‌های زیر ، آیات درس را به طور کامل ترجمه کنید .

کلمه‌های آشنا

کلمه	عیون	یورث	ءامنین	شفهاء	أقرب
معنا	جمع عین چشمه‌ها	واگذار می‌کند در اختیار می‌گذارد	جمع ءامین با امنیت	جمع شفیه بی‌خردان	نزدیک‌تر نزدیک‌ترین
تعداد	۲۱	۱ (۲۳)	۸ (۱۷)	۷	۱۹ (۲۷)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۖ أَدْخُلُوها بِسَلَامٍ ؕ ءَامِنِينَ :

حجر ۴۵ و ۴۶

۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ :

بقره ۲۶۷

۳- إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامِنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا

وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ :

مؤمن ۱۰۹

۴- فَءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ

وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ :

اعراف ۱۵۸

۵- فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ

وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ :

جمعه ۱۰

۶- وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنْتُمُِن كَمَا ءَامَنَ الشُّفَهَاءُ

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الشُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ :

بقره ۱۳

فعل امر (۱)

فعلهای قرآنی زیر را بخوانید و به معنا و ساخت آنها دقت کنید.

تَذَهَّبُ	= می‌روی	← اِذْهَبْ	= برو
تَحْكُمُ	= حکم می‌کنی	← اُحْكَمْ	= حکم کن
تَهْدِي	= هدایت می‌کنی	← اِهْدِ	= هدایت کن
تَدْعُو	= دعوت می‌کنی	← اُدْعُ	= دعوت کن
تَعْلَمُونَ	= می‌دانید	← اِعْلَمُوا	= بدانید
تَسْتَغْفِرُونَ	= آمرزش می‌خواهید	← اِسْتَغْفِرُوا	= آمرزش بخواهید
تَجْتَنِبُونَ	= دوری می‌کنید	← اجْتَنِبُوا	= دوری کنید
تُحْسِنُونَ	= نیکی می‌کنید	← اَحْسِنُوا	= نیکی کنید

همان طور که ملاحظه می‌کنید فعلهای ستون اول مضارع مخاطب و ستون دوم، امر است. با تبدیل حرف «ت» از اول مضارع مخاطب به «ا» فعل امر ساخته شده است. در فعلهای امر مفرد، حرف آخر ساکن و یا حذف شده و در فعلهای امر جمع «ن» در آخر فعل به الف ناخوانا تبدیل شده است.

نکته: الف اول فعل امر الف وصل است و در وسط کلام خوانده نمی‌شود، مانند:

اُنْظُرْ ← وَاَنْظُرْ اِعْلَمُوا ← فَاَعْلَمُوا

ولی الف فعل امر باب افعال الف قطع است و در وسط کلام خوانده می‌شود، مانند:

اَحْسِنُوا ← وَاَحْسِنُوا اَرْسِلْ ← فَاَرْسِلْ

قاعده هجدهم

با تبدیل «ت» از اول فعل مضارع مخاطب به «ا» فعل امر ساخته می‌شود.

در فعل امر مفرد، حرف آخر ساکن یا حذف می‌گردد.

در فعل امر جمع «ن» در آخر فعل به الف ناخوانا تبدیل می‌شود.

کلمه‌های جدید

ردیف	کلمه	معنا	تعداد
۱	اُدْخُلُوا	داخل شوید	۲۱ (۲۳)
۲	اَنْفِقُوا	انفاق کنید	۵ (۶)
۳	اِغْفِرْ	بیامرزد	۱۷
۴	اِرْحَمْ	رحم کن ، ببخشای	۵
۵	ءَامِنُوا	ایمان بیاورید	۱۸ (۱۹)
۶	اُتِيْ	درس ناخوانده کسی که از بنی اسرائیل نبوده است	۶
۷	اِتَّبِعُوا	پیروی کنید	۱۵ (۲۴)
۸	اِنْتَشِرُوا	پراکنده شوید	۲ (۸)
۹	اِيتُوا	بجوید	۴ (۲۴)
۱۰	تُفْلِحُونَ	رستگار می‌شوید	۱۲ (۴۰)
۱۱	اُدْعُ	دعوت کن ، بخوان	۱۱ (۳۲)
۱۲	اِسْتَغْفِرْ	آمرزش بخواه	۱۰ (۱۸)
۱۳	اِعْلَمُوا	بدانید	۲۷ (۳۱)
۱۴	اِسْتَعِينُوا	یاری بجوید ، کمک بخواهید	۳
۱۵	اِصْبِرُوا	صبر کنید	۱۹ (۲۵)

۲- رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ

وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ :

بقره ۱۲۹

۵- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ :

حج ۷۷

تمرین سوم : کدام دسته از معانی به ترتیب صحیح است ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۱- اُدْخُلُوا ، اِعْلَمَ ، اِصْبِرُوا :

الف - داخل شوید ، داناتر ، صبر کردند ب - داخل شدید ، بدان ، صبر کردند

ج - داخل شدید ، داناتر ، صبر کنید د - داخل شوید ، بدان ، صبر کنید

□ □ □ □

۲- اَنْفَقُوا ، اُتِيَ ، اَنْفَقُوا :

الف - انفاق کنید ، مادرم ، انفاق کردند ب - انفاق کنید ، درس ناخوانده ، انفاق کردند

ج - انفاق کردند ، مادرم ، انفاق کنید د - انفاق کردند ، درس ناخوانده ، انفاق کنید

□ □ □ □

۳- وَاسْتَغْفِرُهُ ، عُيُونَ ، ثُمَّ اَدْعُهُنَّ :

الف - واز او آمرزش بخواه ، چشم ها ، سپس آنها را فرا خواندند

ب - واز او آمرزش خواست ، چشم ها ، سپس آنها را فرا بخوان

ج - واز او آمرزش بخواه ، چشمه ها ، سپس آنها را فرا بخوان

د - واز او آمرزش خواست ، چشمه ها ، سپس آنها را فرا خواندند

تمرینها

تمرین اول : فعلهای امر را در آیات درس مشخص کرده ، همراه با معنا در جدول

زیر بنویسید .

ردیف	فعل	معنا	ردیف	فعل	معنا
۸			۱		
۹			۲		
۱۰			۳		
۱۱			۴		
۱۲			۵		
۱۳			۶		
۱۴			۷		

تمرین دوم : فعلهای امر را در آیات زیر مشخص کرده ، زیر آنها خط بکشید .

سعی نمایید آیات را نیز ترجمه کنید .

۱- اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ * اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ :

علق ۱ تا ۳

۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ :

خجرات ۱۲

۳- اِعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ :

مائده ۸

۸-... وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ :

□□□□

الف - و گفته شد داخل آتش شوید همراه داخل شدگان .

ب - و گفته شد آنها داخل آتش شوند همراه داخل شدگان .

ج - و گفته شد شما دو نفر داخل آتش شوید همراه داخل شدگان .

د - و گفته شد آن دو نفر داخل آتش شوند همراه داخل شدگان .

۹- قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي :

□□□□

الف - گفت پروردگارا ! قطعاً من به خود ظلم کردم و مرا آمرزیدی .

ب - گفت پروردگارا ! قطعاً من به خود ظلم کردم ، پس مرا ببامرز .

ج - گفت پروردگارا ! قطعاً من به تو ظلم کردم ، پس مرا ببامرز .

د - گفت پروردگارا ! قطعاً من به تو ظلم کردم و مرا آمرزیدی .

۱۰- إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمُ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا :

□□□□

الف - قطعاً شیطان دشمن شماست ، پس او را دشمن خود قرار دهید .

ب - قطعاً شیطان با آنها دشمنی می کند ، پس باید او را دشمن خود قرار دهند .

ج - قطعاً شیطان دشمن آنهاست ، پس باید او را دشمن خود قرار دهند .

د - قطعاً شیطان با شما دشمنی می کند ، پس او را دشمن خود قرار دهید .

تمرین پنجم : کدام گزینه صحیح است ؟

□□□□

۱۱ - کدام عبارت دارای دو فعل امر است ؟

الف - يَقُولُونَ رَبَّنَا آتِنَا لَنَا نُورًا .

ب - وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ .

ج - وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا .

د - ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ .

الف - پروردگارا آن دو رحم کردند ، با امنیت ، هرگز رستگار نمی شوند

ب - پروردگارا به آن دو رحم کن ، مؤمنان ، هرگز رستگار نمی شوند

ج - پروردگارا به آن دو رحم کن ، با امنیت ، هرگز رستگار نمی شوید

د - پروردگارا آن دو رحم کردند ، مؤمنان ، هرگز رستگار نمی شوید

۵- لَتَبْتَغُوا ، ءَامِنُوا ، وَاتَّبِعُونِ :

□□□□

الف - تابجویید ، ایمان آوردند ، و از من پیروی می کنید

ب - تابجویید ، ایمان بیاورید ، و از من پیروی کنید

ج - بجویید ، ایمان آوردند ، و از من پیروی کنید

د - بجویید ، ایمان بیاورید ، و از من پیروی می کنید

تمرین چهارم : کدام ترجمه صحیح است ؟

۶- اِصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ :

□□□□

الف - بر آنچه گفتند صبر کرد و بنده ما داود را یاد کرد .

ب - بر آنچه می گویند صبر می کند و بنده ما داود را یاد می کند .

ج - بر آنچه می گویند صبر کن و بنده ما داود را یاد کن .

د - بر آنچه گفتند صبر کن و بنده ما داود را یاد کن .

۷- فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا :

□□□□

الف - پس گفتم از پروردگارتان آمرزش بخواهید ، قطعاً او بسیار آمرزنده است .

ب - پس بگو از پروردگارتان آمرزش بخواهید ، قطعاً او بسیار آمرزنده است .

ج - پس بگو از پروردگارتان آمرزش بخواهید ، قطعاً او بسیار بخشنده است .

د - پس گفتم از پروردگارتان آمرزش بخواهید ، قطعاً او بسیار بخشنده است .

تمرین ششم: گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۱۶-...إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ: الف ب ج د
الف-أدعوا ب-أدعوني ج-أدعُ د-أدعون

۱۷-قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ... يُحِبِّبْكُمْ اللَّهُ: □□□□
الف-فَاتَّبِعُوا ب-فَاتَّبِعْنِي ج-فَاتَّبِعْ د-فَاتَّبِعُونِي

۱۸-فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ... لِيَذْنِبَكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ:
الف-اسْتَغْفِر ب-اسْتَغْفِرْ ج-اسْتَغْفِرُوا د-اسْتَغْفَرُوا □□□□

۱۹-...الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا: □□□□
الف-فَاسْتَبَقَ ب-فَاسْتَبَقَا ج-فَاسْتَبَقِ د-فَاسْتَبِقُوا

۲۰-إِذْ قَالَ لَمُورُّبُّهُ... قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ: □□□□
الف-أَسْلَمَ ب-أَسْلِمَ ج-أَسْلِمُوا د-أَسْلَمُوا

تمرین هفتم: با آیات قرآن پاسخ داده و سعی نمایید این آیات را حفظ کنید.

۱- قرآن شرط رستگاری مؤمنان را چه می داند؟

۲- چه کسی از خداوند خواسته است که پیامبری را برای تعلیم و تزکیه مردم برانگیزد؟

بقره (۱۲۶ تا ۱۳۰)

۳- قرآن کریم برخی از گمانها را چه معرفی می کند و درباره آنها چه دستوری می دهد؟

۴- منظور از نماز در آیه پنجم درس چه نمازی است؟ خداوند مؤمنان را پس از انجام این

الف- وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ.

ب- وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ.

ج- رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا.

د- وَقُلْ رَبِّ ادْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ.

۱۳- کدام عبارت فقط دارای یک فعل امر و یک فعل ماضی است؟ □□□□

الف- فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظِرُونَ.

ب- وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى.

ج- وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجَوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ.

د- «الف» و «ج» صحیح است.

۱۴- کدام گزینه دارای فعل امر از باب افعال است؟ □□□□

الف- إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ.

ب- قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ.

ج- حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ.

د- وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ.

۱۵- کدام عبارت دارای دو فعل امر و یک فعل ماضی است؟ □□□□

الف- فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ.

ب- قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَادْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ.

ج- وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ.

د- هر سه صحیح است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ : ابراهیم ۲۰

۲- قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ : نمل ۶۹

۳- وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ :

صف ۱۳

۴- وَقَالَ مُوسَىٰ يَا قَوْمِ إِن كُنتُمْ ءَامِنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ مُسْلِمِينَ :

یونس ۸۴

۵- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ^۲

وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ :

مائده ۳۵

۶- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ

وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وِبَئْسَ الْمَصِيرُ :

توبه ۷۳

۷- وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا

وَوَيْتَ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ :

آل عمران ۱۴۷

۲- وسیلة : تقرب ، آنچه باعث تقرب می شود.

درس بیست و یکم

آثار ایمان

مهمترین دعوت پیامبران ، ایمان به خداوند یکتا و عبادت و اطاعت او است .

خداوند دستور می دهد که تا پایان زندگی نماز را به پا داریم و خدا را سپاس

و ستایش کرده ، او را به پاکی یاد کنیم .

ایمان به خدا باید ایمانی قلبی باشد تا در زندگی دنیا و آخرت آثار نیک به بار آورد .

مؤمنان بر خدا توکل می کنند ، از گناهانشان پشیمانند و از خدا آمرزش می طلبند

و از او می خواهند تا گامهای آنها را استوار و محکم بدارد و بر کافران پیروزشان گرداند .

مؤمنان همواره باید به عدالت رفتار کنند و در تمام امور زندگی عدالت را به پا دارند

و در اختلافات ، برای خدا و به حق شهادت دهند ، اگر چه به زیان خودشان باشد .

پیامبر اکرم بر کافران و منافقان سختگیر بودند و با آنها مبارزه می کردند ، ولی

لغزشهای مؤمنان را بخشیده ، برای آنها از خداوند آمرزش می خواستند و در مسائل

اجتماعی با آنها مشورت می کردند . این خود عزت و شرافت بزرگی را برای مؤمنان به همراه

داشت !

مؤمنان همواره در انتظار یاری خداوند و پیروزی حق بر باطل هستند و در راه خدا

جهاد کرده و می جنگند تا شیطان و پیروانش را شکست دهند و می دانند که نقشه ها

و حيله های شیطان ضعیف است .

قرآن مؤمنان را این چنین به زندگی سعادت مند دنیا و آخرت و رستگاری جاودانه مزده

می دهد .

این معانی ارزشمند را در آیات درس جستجو می کنیم .

ردیف	کلمه	معنا	تعداد
۱	تَقَبَّلَ	قبول کن ، بپذیر	۳ (۶)
۲	سَيَرُوا	سیر کنید ، بگردید	۷ (۱۸)
۳	بَشِّرْ	بشارت ده ، مزه ده	۱۹ (۴۵)
۴	تَوَكَّلُوا	توکل کنید	۲ (۱۱)
۵	جَاهِدُوا	جهاد کنید ، بکوشید	۴ (۹)
۶	أَغْلُظْ	روی خوش نشان نده ، سخت بگیر	۲ (۱۳)
۷	ثَبَّتْ	استوار و محکم بدار	۲ (۱۳)
۸	جَادِلْ	بحث و گفتگو کن	۱ (۲۹)
۹	قَاتِلُوا	بجنگید	۱۲ (۵۱)
۱۰	كَيْدَ	مکر ، حيله ، تدبیر	۲۶
۱۱	سَبَّحْ	تسبیح گوی ، به پاکی یاد کن	۱۶ (۱۸)
۱۲	كُنْ	باش	۱۱ (۲۱)
۱۳	ذُوقُوا	بچشید	۲۳ (۵۸)
۱۴	إِمْرَأَةً	زن	۲۶
۱۵	بَأْسَ	سختی ، عذاب	۲۵
۱۶	جُنُودَ	جمع جُنْد ، سپاهیان	۲۹
۱۷	وَرَاءَ	پشت ، جلو ، بعد	۲۴

۱۰۰- احْسِبْ سَبِيلَ رَبِّكَ بِالْحَمْدِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ :

نحل ۱۲۵

۹- الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ

فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا : نساء ۷۶

۱۰- فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ * وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ :

حجر ۹۸ و ۹۹

به کمک معنای کلمه‌های زیر ، آیات درس را به طور کامل ترجمه کنید .

کلمه‌های آشنا

کلمه	تُحِبُّونَ	إِجْعَلْ	إِسْرَافَ	أَوْحَى	مُقِيمِ	أَنْصُرْ
معنا	دوست می‌دارید	قرار ده	زیاده روی	وحی کرد	برپا کننده	یاری کن
تعداد	۹ (۲۴)	۲۰ (۲۲)	۲ (۲۳)	۸ (۴۶)	۱۰	۶ (۳۴)

کلمه	سَاجِدَ	أَقْدَامَ	حَدِيثَ	أَبْنَاءَ
معنا	سجده کننده	جمع قَدَم	سخن ، داستان	جمع ابْن
	ج : سُجُود	پاها ، گامها	ج : أَحَادِيث	پسران ، فرزندان
تعداد	۱۲ (۸۰)	۸	۲۸	۲۲

فعل امر (۲)

فعلهای قرآنی زیر را بخوانید و به معنا و ساخت آنها دقت کنید.

تَقُولُ = می‌گویی	← قُلْ = بگو
تَتُوبُ = توبه می‌کنی	← تُبْ = توبه کن
تُبَلِّغُ = تبلیغ می‌کنی، می‌رسانی	← بَلِّغْ = تبلیغ کن، برسان
تَتَوَكَّلُ = توکل می‌کنی	← تَوَكَّلْ = توکل کن
تَقُولُونَ = می‌گویید	← قولوا = بگویید
تَتُوبُونَ = توبه می‌کنید	← توبوا = توبه کنید
تَسِيرُونَ = سیر می‌کنید	← سیروا = سیر کنید
تُحَافِظُونَ = مواظبت می‌کنید	← حافظوا = مواظبت کنید
تَتَعَاوَنُونَ = همکاری می‌کنید	← تَعَاوَنُوا = همکاری کنید

در درس قبل آموختید که با تبدیل حرف «ت» از اول فعل مضارع مخاطب به «ا»

فعل امر ساخته می‌شود. در این درس می‌آموزید که اگر حرف بعد از «ت» دارای صدای

کوتاه یا کشیده باشد، فقط با حذف «ت» فعل امر ساخته می‌شود و نیازی به افزودن «ا»

نیست، ولی آخر فعل امر در هر دو حالت شبیه به هم است. این حالت مخصوص بابهای

تَفْعِيلُ ، مُفَاعَلَه ، تَفَعُّلُ ، تَفَاعُلُ و برخی از فعلهای مجرد است.

۱- فعل امر بیشتر به صورت مخاطب است ولی گاه به صورت غائب نیز می‌آید.

با افزودن حرف «لِ» به اول فعل مضارع غائب، امر آن ساخته می‌شود.

به این لام «لام امر» می‌گویند. آخر فعل امر غائب نیز مانند مخاطب تغییر می‌کند.

مانند: يُنْفِقُ = انفاق می‌کند ← لِيُنْفِقْ = باید انفاق کند

۲- هرگاه «و، فَ، ثُمَّ» قبل از لام امر قرار گیرد، لام امر ساکن می‌شود.

مانند: وَلْتَنْظُرْ ، فَلْيَعْبُدُوا ، ثُمَّ لِيَقْضُوا

قاعده نوزدهم

فعل امر مخاطب از بابهای تَفْعِيلُ ، مُفَاعَلَه ، تَفَعُّلُ ، تَفَاعُلُ و برخی فعلهای مجرد، با حذف «ت» و بدون اضافه کردن «ا» ساخته می‌شود.

۴- یا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلّٰهِ

وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ : نساء ۱۳۵

۵- یا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ

وَاللّٰهُ يَعْصِيكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ :

مائده ۶۷

تمرین سوم : کدام دسته از معانی صحیح است ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۱- سَبَّحُوهُ ، جُنُود ، تَقَبَّلَ :

الف- اورابه پاکی یاد کنید ، سپاه ، بپذیر

ب- اورابه پاکی یاد کردند ، سپاهیان ، بپذیر

ج- اورابه پاکی یاد کنید ، سپاهیان ، پذیرفت

د- اورابه پاکی یاد کردند ، سپاه ، پذیرفت

□ □ □ □

۲- أَوْحَيْنَا ، إِمْرَأَةً ، بَشِّرْهُمْ :

الف- وحی کردیم ، زنان ، بشارت دهید

ب- به ما وحی کرد ، زنان ، آنها را بشارت ده

ج- وحی کردیم ، زن ، آنها را بشارت ده

د- به ما وحی کرد ، زن ، بشارت دهید

تمرینها

تمرین اول : فعلهای امری را که بدون افزودن «ا» ساخته شده در آیات درس مشخص کنید و همراه با معنا در جدول زیر بنویسید .

ردیف	فعل	معنا
۷		
۸		
۹		
۱۰		
۱۱		
۱۲		

تمرین دوم : فعلهای امر را در آیات زیر مشخص کرده ، زیر آنها خط بکشید . سعی نمایید آیات را نیز ترجمه کنید .

۱- یا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۖ قُمْ فَأَنذِرْ ۚ وَرَبُّكَ فَكَبِيرٌ ۝ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ :

مدثر ۱ تا ۳

۲- وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ :

انبیاء ۷

۳- فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ

فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ : آل عمران ۱۵۹

* قَاعَفُ از ریشه عَفُو است .

۷- قَالُوا بَشِّرْنَاكَ بِالْحَقِّ :

□□□□

الف - گفتند تو را به حق بشارت دادیم .

ب - گفتند ما را به حق بشارت ده .

ج - گفتند ما را به حق بشارت دادی .

د - گفتند باید تو را به حق بشارت دهیم .

۸- فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ :

□□□□

الف - پس باید سخنی مانند آن را بیاورید ، اگر راستگو هستید .

ب - پس باید سخنی مانند آن را بیاورند ، اگر راستگو هستند .

ج - پس سخنی مانند آن را می آورند ، اگر راستگو هستند .

د - پس سخنی مانند آن را می آورید ، اگر راستگو هستید .

۹- وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا :

□□□□

الف - و وقتی مردم رحمت را بچشند ، به آن شادمان می شوند .

ب - و وقتی مردم رحمت را چشیدند ، به آن شادمان شدند .

ج - و وقتی رحمت را به مردم بچشانیم ، به آن شادمان می شوند .

د - و وقتی رحمت را به مردم بچشانند ، به آن شادمان می شوند .

۱۰- وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوْحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ .

□□□□

پیش از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم جز آن که :

الف - به او وحی می کردیم که خدایی جز من نیست ، پس مرا عبادت کردند .

ب - به او وحی کردیم که خدایی جز من نیست ، پس مرا عبادت کنید .

ج - به او وحی کردیم که خدایی جز من نیست ، پس باید مرا عبادت کنند .

د - به او وحی می کردیم که خدایی جز من نیست ، پس باید مرا عبادت کنند .

۳- جَادَلُوا ، بَأْسٌ ، ذُق :

□□□□

الف - بحث کردند ، سختی ، بچش

ب - بحث کردند ، ناامیدی ، ذوق

ج - بحث کنید ، ناامیدی ، بچش

د - بحث کنید ، سختی ، ذوق

۴- فَلْيُقَاتِلْ ، أَبْنَاءُ ، ثَبِتُوا :

□□□□

الف - پس باید بجنگد ، پسران ، استوار سازید

ب - پس قطعاً می جنگد ، خبرها ، استوار سازید

ج - پس قطعاً می جنگد ، پسران ، استوار ساختند

د - پس باید بجنگد ، خبرها ، استوار ساختند

۵- أَنْ يُجَاهِدُوا ، أَقْدَامُ ، فَلْيَتَوَكَّل :

□□□□

الف - باید جهاد کنند ، انجام دادن ، پس باید توکل کند

ب - که جهاد کنند ، انجام دادن ، پس توکل می کند

ج - باید جهاد کنند ، گامها ، پس توکل می کند

د - که جهاد کنند ، گامها ، پس باید توکل کند

تمرین چهارم : کدام ترجمه صحیح است ؟

۶- فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا أَلَم تَزَوَّهَا :

□□□□

الف - پس باید باد و سپاهیان را که نمی دیدید بر ایشان بفرستیم .

ب - پس باد و سپاهیان را که نمی دیدید بر ایشان فرستادیم .

ج - پس باد و سپاهیان را که نمی دیدند بر ایشان فرستادیم .

د - پس باید باد و سپاهیان را که نمی دیدند بر ایشان بفرستیم .

۱۴ - کدام گزینه دارای فعل امر غائب است ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

الف - وَلَيَكْتُبَنَّ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ .

ب - لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ .

ج - وَلَيَحْكُمَنَّ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ .

د - «الف» و «ج» صحیح است .

۱۵ - کدام گزینه دارای فعل امر بیشتری است ؟

□ □ □ □

الف - وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ .

ب - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ .

ج - قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ

فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ .

د - كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ .

تمرین ششم : گزینه مناسب را انتخاب کنید .

۱۶ - فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ... بُكْرَةً وَعَشِيًّا :

الف - سَبَّحُوا ب - سَبَّحَ ج - تُسَبِّحَ د - سَبَّحُوا
□ □ □ □

۱۷ - فَ... بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا :

الف - ذوقوا ب - ذاقَ ج - ذُقَ د - يَذوقُ
□ □ □ □

تمرین پنجم : گزینه صحیح را انتخاب کنید .

الف ب ج د
□ □ □ □

۱۱ - کدام گزینه فعل امر ندارد ؟

الف - فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَثَتِكُمْ .

ب - قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ .

ج - فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ .

د - ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ .

۱۲ - کدام گزینه دو فعل امر ندارد ؟

□ □ □ □

الف - فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ .

ب - خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا .

ج - رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا .

د - فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ .

۱۳ - کدام گزینه دارای دو فعل امر است ؟

□ □ □ □

الف - وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ

إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ .

ب - خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ .

ج - إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ .

د - إِذْ يَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّثُوا الَّذِينَ آمَنُوا .

* ابن : ساز

ولایت الهی

دین الهی در طول تاریخ به وسیله پنج پیامبر بزرگ، یعنی حضرت نوح، ابراهیم موسی و عیسی علیهم السّلام و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، به جامعه بشریت ارائه شده است.

قرآن کریم از همه مردم می خواهد که دین خدا را بر پا دارند و در آن اختلاف نکنند همه با هم به ریسمان الهی چنگ زنند و به دین او تمسک جویند و نعمت او را به یاد آورند که چگونه خداوند دلهایشان را به هم پیوند داده و بین آنها برادری برقرار کرده است.

اولین و مهمترین رسالت تمام پیامبران، دعوت مردم به ایمان و عبادت خدای یگانه و دوری و بیزاری از طاغوتها می باشد. عبادت خداوند همان دین استوار و راه سعادت است. خداوند متعال خالق همه هستی و صاحب اختیار و پروردگار همه موجودات است و فرمان دادن و حکم کردن تنها از آن اوست. خداوند از مردم می خواهد که تقوا پیشه کرده و از پیامبران اطاعت و پیروی کنند و از پیامبران نیز می خواهد که دین را برپا دارند و بین مردم به حق و عدل حکم کنند.

مثلاً خداوند به حضرت داود علیه السلام می فرماید: ما تو را در زمین جانشین قرار دادیم تا در میان مردم به حق حکم کنی و نباید از هوا و هوس پیروی کنی که گمراه می شوی!

مؤمنان نباید دوستان و یاران خود را از کافران انتخاب کنند و از آنها پیروی نمایند بلکه باید با عبادت و اطاعت خدا و پیروی از پیامبران و اولیاء او، رستگاری دنیا و آخرت را به دست آورند.

مؤمنان در سایه ولایت خداوند و پیامبران و اولیاء او، هرگز از رحمت الهی نا امید نمی شوند، ولی کسانی که به این حقایق کافر می شوند، از رحمت الهی محروم می گردند. این معانی را در آیات درس جستجو می کنیم.

۱۸- ف حَرِّصْ عَلَيْهِمْ... عَلَى السَّبِيلِ وَ عَلَى بَيْتِهِ وَ بَيْتِهِ:

الف ب ج د

الف- تَوَكَّلْ ب- تَوَكَّلُوا ج- تَوَكَّلْ د- تَوَكَّلْتُ □ □ □ □

۱۹- وَإِنْ... وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ:

الف- إِصْبِرُوا ب- تَصَبَّرْ ج- تَصَبِّرُوا د- إِصْبِر □ □ □ □

۲۰- قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَإِنَّا قُلُ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ... أَسْلَمْنَا:

الف- قَالُوا ب- قُولُوا ج- قَالَ د- قُل □ □ □ □

تمرین هفتم: با آیات قرآن پاسخ داده و سعی نمایید این آیات را حفظ کنید.

۱- پیامبر اکرم چه وظیفه‌ای در برابر کفار و منافقین داشتند؟

۲- خداوند از پیامبر اکرم می خواهد که با مؤمنان چگونه رفتار کنند؟

۳- پیامبر اکرم چگونه باید مردم را به راه حق دعوت کنند و با آنها بحث و گفتگو نمایند؟

۴- سخن مؤمنان در طلب آموزش چیست و درباره کافران چه درخواستی از خداوند دارند؟

۵- مؤمنان و کافران هر یک در چه راهی مبارزه و جنگ می کنند؟ در این مورد وظیفه

مؤمنان چیست؟

۷- سَرَعَ لَحْمٌ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ

وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ :

شوری ۱۳

۸- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ

أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا :

نساء ۱۴۴

۹- وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا :

آل عمران ۱۰۳

۱۰- فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا :

کهف ۱۱۰

به کمک معنای کلمه های زیر ، آیات درس را به طور کامل ترجمه کنید .

کلمه های آشنا

کلمه	قِيم	روح	عدوان	أعداء	يُفْسِدُونَ
معنا	درست و استوار	رحمت	تجاوز و ستم	جمع عَدُو، دشمنان	فساد می کنند
تعداد	۷	۳	۸	۷	۵ (۱۵)

کلمه	يُصْلِحُونَ	تُرِيدُونَ	خَلِيفَة	أَحْكُمْ	إِخْوَان
معنا	اصلاح می کنند	می خواهید	جانشین	حکم کن	جمع آخ ، برادران
تعداد	۲ (۳۰)	۷	۵	۷ (۲۷)	۲۲

❖ كان يَرجو : امید داشته باشد

آیات درس را به دقت بخوانید و معنا کنید .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَلَا تَيَاسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيَاسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ :

یوسف ۸۷

۲- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۖ وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ

شعراء ۱۵۰ تا ۱۵۲

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ :

۳- وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

مائده ۲

وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ :

۴- إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ

یوسف ۴۰

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ :

۵- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ

آل عمران ۱۰۵

وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ :

۶- يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ

ص ۲۶

وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ :

❖ «أَنَّهُ» در اینجا به معنای «فقط» است و ضمیر (هـ) معنای می شود.

فعل نهی

فعلهای قرآنی زیر را بخوانید و به معنای آنها دقت کنید.

تَجَعَّلْ	= قرار می‌دهی	← لَا تَجَعَّلْ	= قرار نده
تَقُولْ	= می‌گویی	← لَا تَقُلْ	= نگو
تَدْعُو	= می‌خوانی	← لَا تَدْعُ	= نخوان
تُجَادِلْ	= ستیز و جدال می‌کنی	← لَا تُجَادِلْ	= ستیز و جدال نکن
تَسْتَعْجِلُونَ	= شتاب می‌کنید	← لَا تَسْتَعْجِلُوا	= شتاب نکنید
يَكُونُ	= می‌باشد	← لَا يَكُنْ	= نباشد
يَقُولُونَ	= می‌گویند	← لَا يَقُولُوا	= نگویند
يُشْرِكْ	= شریک قرار می‌دهد	← لَا يُشْرِكْ	= شریک قرار ندهد

همان طور که ملاحظه می‌کنید با افزودن «لا» به اول فعل مضارع، فعل نهی ساخته شده است. در این نوع فعل، از انجام کاری نهی می‌شود. به این «لا» لای نهی می‌گویند.

آخر فعل نهی مانند آخر فعل امر تغییر می‌کند.

گاهی «لا» فقط فعل را منفی می‌کند که به آن «لای نفی» می‌گویند، در این صورت آخر فعل تغییری نمی‌کند، مانند:

لَا تَعْلَمُونَ = نمی‌دانید لَا يُؤْمِنُونَ = ایمان نمی‌آورند

قاعده بیستم

با افزودن «لای نهی» بر سر فعل مضارع، فعل نهی ساخته می‌شود.
آخر فعل نهی مانند فعل امر است.

ردیف	کلمه	معنا	تعداد
۱	لَا تَبَاسُوا	نا امید نشوید	۱ (۱۰)
۲	لَا تُطِيعُوا	اطاعت نکنید	۱ (۲۸)
۳	بِزْرٍ	نیکی	۸
۴	لَا تَعَاوَنُوا	کمک نکنید	۱ (۸)
۵	عِقَابٍ	کیفر و مجازات	۲۰
۶	لَا تَعْبُدُوا	نپرستید	۷ (۳۴)
۷	لَا تَكُونُوا	نباشید	۱۰ (۱۴۰)
۸	لَا تَتَّبِعْ	پیروی نکن	۷ (۱۵)
۹	شَرَعَ	مقرر داشت	۱ (۲)
۱۰	وَصَّى	وصیت کرد، سفارش کرد	۶ (۱۱)
۱۱	أَقْبِمُوا	برپا دارید	۱۶ (۳۰)
۱۲	لَا تَتَفَرَّقُوا، لَا تَفَرَّقُوا	پراکنده نشوید، اختلاف نکنید	۲ (۱۸)
۱۳	لَا تَتَّخِذُوا	نگیرید، قرار ندهید	۱۲ (۵۷)
۱۴	إِعْتَصِمُوا	خود را حفظ کنید، چنگ بزنید	۲ (۵)
۱۵	حَبَلٍ	ریسمان	۷
۱۶	أَلْفٍ	پیوند داد	۳ (۵)
۱۷	أَصْبَحْتُ	شدید	۲ (۲۸)
۱۸	يَرْجُو	امید دارد	۵ (۲۲)
۱۹	لَا يُشْرِكْ	شریک قرار ندهد	۱ (۳)

تمرینها

تمرین اول: فعلهای نهی را در آیات درس مشخص کرده ، همراه با معنا در جدول زیر بنویسید .

ردیف	فعل	معنا	ردیف	فعل	معنا
۶			۱		
۷			۲		
۸			۳		
۹			۴		
۱۰			۵		

تمرین دوم: فعلهای نهی را در آیات زیر مشخص کرده ، زیر آنها خط بکشید . سعی نمایید آیات را نیز ترجمه کنید .

۱- اَتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ: أعراف ۳

۲- أَلَمْ آعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ:

یس ۶۰

۳- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ

مائده ۵۱

بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ:

۴- وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا

يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ:

آل عمران ۱۷۶

۵- وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ

وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ:

حشر ۱۰

تمرین سوم: کدام دسته از معانی به ترتیب صحیح است ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۱- لَا تَتَّبِعُوا ، أَصْبَحَ ، لَا يُشْرِكُ:

الف- پیروی نکنید ، شد ، شریک قرار نمی دهد

ب- پیروی نکنید ، می شود ، شریک قرار ندهد

ج- پیروی نمی کنید ، می شود ، شریک قرار نمی دهد

د- پیروی نمی کنید ، شد ، شریک قرار ندهد

□ □ □ □

۲- لَا يَأْسُ ، عِقَاب ، لَا تَكُنْ:

الف- نباید نومید شود ، مجازات ، نمی باشی

ب- نومید نمی شود ، مجازات ، نباش

ج- نباید نومید شود ، عذاب ، نباش

د- نومید نمی شود ، عذاب ، نمی باشی

الف ب ج د

□ □ □ □

۷- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ :

الف - مانند کسانی نباشید که گفتند شنیدیم در حالی که نمی‌شنوند .

ب - مانند کسانی نیستید که گفتند شنیدیم در حالی که نمی‌شنیدند .

ج - مانند کسانی نیستید که گفتند می‌شنویم در حالی که نمی‌شنوند .

د - مانند کسانی نباشید که گفتند می‌شنویم در حالی که نمی‌شنیدند .

□ □ □ □

۸- فَلَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ :

الف - با گفتارشان تو را ناراحت نکنند ، ما می‌دانیم آنچه را پنهان و آشکار می‌کنند .

ب - سخن آنها تو را ناراحت نکند ، تو می‌دانی چه چیز را پنهان و چه چیز را آشکار می‌کنند .

ج - با گفتارشان نمی‌توانند تو را ناراحت کنند ، تو می‌دانی چه چیز را پنهان و آشکار می‌کنند .

د - سخن آنها تو را ناراحت نکند ، ما آنچه را پنهان می‌دارند و آشکار می‌کنند می‌دانیم .

□ □ □ □

۹- وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ :

الف - اگر در خانه خدا با شما نجنگیدند شما نیز با آنها نجنگید .

ب - در خانه خدا با آنها نجنگید تا این که در آن جا با شما بجنگند .

ج - اگر در خانه خدا با آنها نجنگید آنها نیز با شما نمی‌جنگند .

د - نباید در خانه خدا با شما بجنگند تا این که شما نیز در آن جا با آنها بجنگید .

□ □ □ □

۱۰- فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ :

الف - هر کس با خدای یکتا ، خدای دیگری را بخواند حتماً از اهل عذاب می‌شود .

ب - با خدای یکتا ، خدای دیگری را نخوان تا از اهل عذاب نباشی .

ج - با خدای یکتا ، خدای دیگری را نخوان که در این صورت از اهل عذاب می‌شوی .

د - با خدای یکتا ، خدای دیگری را نخواندی که از اهل عذاب باشی .

الف ب ج د

□ □ □ □

۳- مَا تَفَرَّقُوا ، وَصَّيْنَا ، لَا تَعْبُدُونَ :

الف - پراکنده نشوید ، سفارش کردیم ، نپرستید

ب - پراکنده نشدند ، به ما سفارش کرد ، نپرستید

ج - پراکنده نشدند ، سفارش کردیم ، نمی‌پرستید

د - پراکنده نشوید ، به ما سفارش کرد ، نمی‌پرستید

□ □ □ □

۴- لَا تَعْبُدْ ، يُؤَلِّفْ ، يَرْجُونَ :

الف - نپرست ، پیوند داد ، امید دارد

ب - نمی‌پرستی ، پیوند می‌دهد ، امید دارد

ج - نمی‌پرستی ، پیوند داد ، امید دارند

د - نپرست ، پیوند می‌دهد ، امید دارند

□ □ □ □

۵- شَرَعُوا ، يُقِيمُونَ ، لَا تُطِيع :

الف - مقرر داشتند ، برپا می‌کنند ، پیروی مکن

ب - مقرر دارید ، برپا کنید ، پیروی مکن

ج - مقرر داشتند ، برپا کنید ، پیروی نمی‌کنی

د - مقرر دارید ، برپا می‌کنند ، پیروی نمی‌کنی

تمرین چهارم : کدام ترجمه صحیح است ؟

□ □ □ □

۶- لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا :

الف - شما آن طور که یکدیگر را خطاب می‌کنید ، هرگز پیامبر را خطاب نکنید .

ب - شما چرا آن طور که یکدیگر را خطاب می‌کنید ، پیامبر را خطاب می‌کنید ؟

ج - آیا شما آن طور که یکدیگر را خطاب می‌کنید ، پیامبر را خطاب می‌کنید ؟

د - خطاب کردن پیامبر را در بین خودتان مانند خطاب کردن یکدیگر قرار ندهید .

۱۴- آیه زیر به ترتیب دارای چه افعالی است ؟

الف ب ج د
☐ ☐ ☐ ☐

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ.

الف- ماضی ، ماضی ، نفی ، نهی

ب- امر ، ماضی ، نهی ، نفی

ج- امر ، امر ، نفی ، نهی

د- ماضی ، امر ، نهی ، نفی

۱۵- کدام عبارت دارای فعل امر و نهی است ؟

☐ ☐ ☐ ☐

الف- قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ.

ب- فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا.

ج- فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.

د- أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ.

تمرین ششم : گزینه مناسب را انتخاب کنید .

۱۶- فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا... أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ :

الف- تَتَّبِعْ ب- تَتَّبِعْ ج- تَتَّبِعُوا د- تَتَّبِعُونَ ☐ ☐ ☐ ☐

۱۷- وَلَا... مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ

فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ الظَّالِمِينَ :

الف- يَدْعُ ب- تَدْعُونَ ج- تَدْعُوا د- تَدْعُ ☐ ☐ ☐ ☐

تمرین پنجم : گزینه صحیح را انتخاب کنید .

الف ب ج د
☐ ☐ ☐ ☐

۱۱- کدام گزینه دارای فعل نفی است ؟

الف- رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ.

ب- فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ.

ج- رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ.

د- كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ.

۱۲- آیه شریفه « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ

وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ »

☐ ☐ ☐ ☐

به ترتیب دارای چه افعالی است ؟

الف- امر ، امر ، نهی ، امر

ب- ماضی ، نهی ، مضارع ، مضارع

ج- ماضی ، نفی ، امر ، مضارع

د- امر ، نفی ، مضارع ، امر

۱۳- کدام عبارت دارای فعل ماضی و نهی است ؟

☐ ☐ ☐ ☐

الف- وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ.

ب- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّ وَعْدُكُمْ أَوْلِيَاءَ.

ج- وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ.

د- «ب» و «ج» صحیح است .

بازگشت به سوی خدا

خداوند زمین را خاستگاه انسان قرار داده و او را از خاک آفریده و زمین را برای زندگی او آماده کرده است. پس از زندگی دنیا دوباره او را به خاک برمی گرداند و در رستخیز بزرگ، او را برای حیات جاودانه دوباره زنده کرده و از خاک بیرون می آورد.

برای آشنایی انسان با جلوه هایی از قدرت خداوند و چگونگی دوباره زنده شدن او پس از مرگ، قرآن می فرماید خداوند، زندگی را از دل مرگ و مرگ را از دل زندگی بیرون می آورد و زمین مرده را دوباره حیات می بخشد. همه ما پیوسته شاهد هستیم وقتی که دانه گیاهان در دل خاک قرار می گیرد، گیاه زنده از دل آن بیرون می آید.

خداوند در آیات بسیاری می فرماید انسانها پس از مرگ، در رستخیز بزرگ همچون گیاهان از دل خاک بیرون خواهند آمد. این زمان روز برپایی قیامت است.

مردم باید بدانند که پس از اظهار ایمان، مورد امتحان و آزمایش قرار خواهند گرفت. یادآوری مرگ و زندگی دوباره، همواره انسان را برای آزمایشهای الهی آماده نگاه می دارد.

در بعضی از آیات، بیهوده نبودن آفرینش انسان، ضرورت بازگشت او به سوی خدا و آغاز حیات جاودانه بیان شده است.

در برخی آیات هشدار داده شده است که جز ایمان و عمل صالح، چیز دیگری چاره ساز و جبران کننده کاستی های انسان نیست.

در آیات دیگری، مراحل مختلف برپایی قیامت، چگونگی دوباره زنده شدن، رسیدگی به کارنامه اعمال انسان، جدا شدن نیکوکاران از گنهکاران و ویژگیهای زندگی جاودانه در بهشت یا دوزخ، بیان شده است.

هیچ کس جز خدا و کتاب او قادر به بیان این حقایق نبوده و نیست. باشد که این آیات الهی در تربیت ما و دستیابی به سعادت دنیا و آخرت مؤثر افتد.

این معانی ارزشمند و حیاتی را در آیات درس جستجو می کنیم.

۱۸- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا ... :

الف- تَفْعَلُوا ب- يَفْعَلُونَ ج- تَفْعَلُونَ د- يَفْعَلُوا
 الف ب ج د
☐ ☐ ☐ ☐

۱۹- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا ... أَمْوَالُكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ :

الف- تَأْكُلُوا ب- يَأْكُلُوا ج- تَأْكُل د- يَأْكُل
☐ ☐ ☐ ☐

۲۰- فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ ... :

الف- تَحْزَنُونَ ب- يَحْزَنُ ج- يَحْزَنُونَ د- تَحْزَنُ
☐ ☐ ☐ ☐

تمرین هفتم: با آیات قرآن پاسخ داده و سعی نمایید این آیات را حفظ کنید.

۱- عهد الهی با فرزندان آدم چه بوده است؟

۲- هر کس که به امید دیدار خداوند است، چه باید بکند؟

۳- مؤمنان چه کسانی را نباید دوست و سرپرست خود قرار دهند؟

۴- در چه چیز باید یکدیگر را کمک کرده و در چه چیز نباید کمک کرد؟

۵- آیه شریفه «فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا» پیام چه کسانی بوده و منظور از آن چیست؟

این آیه چند بار در سورة شعراء تکرار شده است؟

۸- قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ :

مؤمن ۶۶

۹- وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ

نحل ۲۰ و ۲۱

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ :

۱۰- يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَيُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ

روم ۱۹

وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ :

به کمک معنای کلمه‌های زیر ، آیات درس را به طور کامل ترجمه کنید .

کلمه‌های آشنا

کلمه	أَمْوَاتٌ	أَبْشَرُوا	تَنْزَلُ
معنا	جمع مَیِّت	مژده باد شما را	نازل می شود
تعداد	۲۱	۱ (۴)	۱ (۴۵)
	مردگان	شادمان باشید	فرود می آید

کلمه	إِسْتَقَامُوا	لَا تَخَافُوا	لَا تَحْزَنُوا	يَعْتَصِمِ
معنا	راستی و درستی پیشه کردند	نترسید	ناراحت نباشید	خود را حفظ می کند
تعداد	۴ (۱۰)	۲ (۱۱)	۳ (۱۶)	۱

آیات درس را به دقت بخوانید و معنا کنید .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ : عنکبوت ۱

۲- فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ * فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا :

انشقاق ۷ و ۸

۳- وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ :

بقره ۲۸۱

۴- كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ :

بقره ۲۸

۵- وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ :

جاثیه ۲۲

۶- إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَنْزَلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ

الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ : لَا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشَرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ :

فُصِّلَتْ ۳۰

۷- وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ * أَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ

آل عمران ۱۰۱

وَمَنْ يَعْتَصِمِ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ :

فعل مجهول

دو جمله قرآنی زیر را بخوانید و به معنای آنها توجه کنید .

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا : خداوند مثلی زد ضَرَبَ مَثَلٌ : مثلی زده شد

همان طور که ملاحظه می‌کنید در جمله اول ، فعل « ضَرَبَ » به فاعلِ آن (اللّٰهُ)

نسبت داده شده است ، به این گونه افعال ، فعل معلوم می‌گویند . ولی در جمله دوم ، فاعل

حذف شده و فعل « ضَرَبَ » به مفعولِ آن (مَثَلٌ) نسبت داده شده است که به این گونه

افعال ، فعل مجهول می‌گویند .

اینک به نمونه‌هایی از افعال ماضی معلوم و مجهول توجه کنید .

كَتَبَ = نوشت ← كُتِبَ = نوشته شد

أَنْذَرَ = هشدار داد ← أُنْذِرَ = هشدار داده شد

أَحْضَرَتْ = حاضر کرد ← أُحْضِرَتْ = حاضر شد

بَشَّرَ = بشارت داد ← بُشِّرَ = بشارت داده شد

نَادَى = ندا در داد ← نُوْدِيَ = ندا داده شد

با دقت در فعلهای ماضی مجهول ، متوجه می‌شوید که حرف اول آنها مضموم

و عین الفعل آنها مکسور است .

در برخی از فعلهای ماضی مزید ، قبل از عین الفعل دو حرف متحرک است .

در ماضی مجهول این افعال ، این دو حرف مضموم می‌شود ، مانند :

إِبْتَلَى = آزمود ← أُبْتَلِيَ = آزموده شد

إِسْتَضْعَفُوا = ناتوان کردند ← أُسْتُضْعِفُوا = ناتوان شدند

تَقَبَّلَ = پذیرفت ← تُقْبَلُ = پذیرفته شد

کلمه‌های جدید

ردیف	کلمه	معنا	تعداد
۱	يُتْرَكُوا	(به حال خود) رها می‌شوند	۱ (۱۷)
۲	يُفْتَنُونَ	آزمایش می‌شوند	۳ (۲۶)
۳	اَوْتِيَ	به او داده شد	۱۴ (۲۵)
۴	يَمِين	دست راست	۲۴
۵	يُحَاسَبُ	حسابرسی می‌شود	۱ (۲۰)
۶	يَسِير	آسان	۱۵
۷	تُرْجَعُونَ	بازگردانده می‌شوید	۱۹ (۳۲)
۸	تُؤْفَى	کاملاً داده می‌شود	۳ (۳۹)
۹	لَا يُظْلَمُونَ	به آنها ستم نمی‌شود	۱۵ (۲۵)
۱۰	تُجْزَى	پاداش یا کیفر داده می‌شود	۴ (۲۳)
۱۱	كُنْتُمْ تُوْعَدُونَ	به شما وعده داده می‌شد	۳ (۲۷)
۱۲	تُتْلَى	خوانده می‌شود	۱۶ (۲۴)
۱۳	هُدًى	هدایت شد	۱ (۷)
۱۴	نُهِيتُ	نهی شدم	۲ (۱۳)
۱۵	أُمِرْتُ	به من امر شد	۱۱ (۱۷)
۱۶	أَنْ أُسْلِمَ	که تسلیم باشم ، فرمانبر باشم	۱ (۱۴)
۱۷	يُخْلَقُونَ	آفریده می‌شوند	۳ (۵۱)
۱۸	آيَانَ	کی ، چه وقت	۶
۱۹	يُبْعَثُونَ	برانگیخته می‌شوند	۹ (۴۴)
۲۰	تُخْرَجُونَ	بیرون آورده می‌شوید	۳ (۱۳)

تمرینها

تمرین اول: فعلهای مجهول آیات درس را مشخص کرده ، همراه با معنا در جدول

زیر بنویسید .

معنا	فعل	ردیف
		۹
		۱۰
		۱۱
		۱۲
		۱۳
		۱۴
		۱۵
		۱۶

معنا	فعل	ردیف
		۱
		۲
		۳
		۴
		۵
		۶
		۷
		۸

تمرین دوم: فعلهای مجهول را در آیات زیر مشخص کرده، زیر آنها خط بکشید.

سعی نمایید آیات را نیز ترجمه کنید.

١- قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ : مُلْك ٢٤

٢- الزُّكَاةُ أَكْرَمُ مَا يُنْفِقُ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٢٥٠﴾

٣- ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ:

یونس ۵۲

❦ «الراء» از حروف مقطعه قرآن است.

اینک فعلهای مضارع معلوم و مجهول زیر را بخوانید و به تفاوت آنها توجه کنید.

بَخْلُقُ = می آفریند ← يُخْلُقُ = آفریده می شود

بَتَلُو = می‌خواند ← یُتَلِیْ = خوانده می‌شود

تَأْمُرُ = امر می کنی ← تُؤْمَرُ = به تو امر می شود

تُخْرَجُونَ = بیرون می‌کنید ← تُخْرَجُونَ = بیرون آورده می‌شوید

يُنَزَّلُ = فرو می فرستد ← يُنَزَّلُ = فرو فرستاده می شود

يُضَاعَفُ = می‌افزاید ← يُضَاعَفُ = افزوده می‌شود

يَتَقَبَّلُ = می پذیرد ← يُتَقَبَّلُ = پذیرفته می شود

يَسْتَضَعِفُونَ = ناتوان می‌کند ← يُسْتَضَعَفُونَ = ناتوان می‌شوند

همان طور که ملاحظه می‌کنید حرف اول فعلهای مضارع مجهول نیز مضموم است

ولی عین الفعل آنها مفتوح می باشد .

تذکر: گاهی فعل مجهول به شکل خاصی می باشد.

مثال ماضی: قَالَ ← قِيلَ ، جَاءَ ← جِيَءَ ←

مثال مضارع: يَقُولُ ← يُقَالُ ، يَتَلُو ← يُتْلَى

قاعدہ بیست و یکم

حرف اول فعلهای مجهول، مضموم است

وعین الفعل آنهادر ماضی مکسور و در مضارع مفتوح است.

☐ ☐ ☐ ☐

۳- يُنَزَّلُ*، مَيِّتُونَ ، لَا تَخَف :

- الف - فرو می فرستد ، مردگان ، نترس
ب - فرو فرستاده می شود ، مردن ، نترس
ج - فرو فرستاده می شود ، مردگان ، نمی ترسی
د - فرو می فرستد ، مردن ، نمی ترسی

☐ ☐ ☐ ☐

۴- بُشِّرَ ، تُلِّيتَ ، هُدُوا :

- الف - مزده بده ، خوانده شد ، هدایت کردند
ب - مزده بده ، خوانده می شود ، هدایت شدند
ج - مزده داده شد ، خوانده می شود ، هدایت کردند
د - مزده داده شد ، خوانده شد ، هدایت شدند

☐ ☐ ☐ ☐

۵- اوتَيْتُمْ ، نُهَو ، أُخْرِجُ :

- الف - به آنها داده شد ، نهی شدید ، بیرون آورده می شوم
ب - به شما داده شد ، نهی شدند ، بیرون آورده می شوم
ج - به آنها داده شد ، نهی شدند ، بیرون آورده شدم
د - به شما داده شد ، نهی شدید ، بیرون آورده شدم

تمرین چهارم : کدام ترجمه صحیح است ؟

☐ ☐ ☐ ☐

۶- أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ :

- الف - آیا از هیچ آفریده می شوند یا خودشان آفریننده هستند ؟
ب - آیا از هیچ آفریده شدند یا خودشان می آفرینند ؟
ج - آیا از هیچ آفریده می شوند یا خودشان می آفرینند ؟
د - آیا از هیچ آفریده شدند یا خودشان آفریننده هستند ؟

* با توجه به اینکه حرف اول فعلهای مضارع معلوم از سه باب افعال ، تفعیل و مفاعله مضموم است ، از این رو مجهول آنها فقط از حرکت عین الفعل مشخص می شود .

۴- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ • وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ

وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ • وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ :

غاشیه ۱۷ تا ۲۰

۵- وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ

وَجِئَءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَاعَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ : زمر ۶۹ و ۷۰

تمرین سوم : کدام دسته از معانی به ترتیب صحیح است ؟

الف ب ج د

☐ ☐ ☐ ☐

۱- تُبْعَثُونَ ، آيَان ، لَا تَحْزَن :

- الف - برانگیخته می شوند ، کجا ، ناراحت نباش
ب - برانگیخته می شوید ، کجا ، ناراحت نباشید
ج - برانگیخته می شوید ، کی ، ناراحت نباش
د - برانگیخته می شوند ، کی ، ناراحت نباشید

☐ ☐ ☐ ☐

۲- تُجْزَوْنَ ، يَسِير ، يُؤَفَّى :

- الف - پاداش می دهید ، آسان ، می دهد
ب - پاداش داده می شوید ، سخت ، می دهد
ج - پاداش داده می شوید ، آسان ، داده می شود
د - پاداش می دهید ، سخت ، داده می شود

تمرین پنجم: گزینه صحیح را انتخاب کنید.

الف ب ج د
□ □ □ □

۱۱- کدام عبارت دارای فعل مجهول بیشتری است؟

الف- لَا يُسَالُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسَالُونَ.

ب- وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا.

ج- وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ.

د- هیچ کدام.

۱۲- آیه شریفه زیر چه فعلهای مجهولی دارد؟

□ □ □ □

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا

وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ.

الف- دو ماضی و یک مضارع ب- دو ماضی ج- سه ماضی د- دو مضارع

۱۳- کدام عبارت دارای دو فعل مضارع مجهول است؟

□ □ □ □

الف- فِي بُيُوتٍ أذنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ.

ب- فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ.

ج- أَيْشُرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ.

د- هر سه صحیح است.

۱۴- آیه شریفه زیر چه افعال مجهولی دارد؟

□ □ □ □

وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ.

الف- یک ماضی و دو مضارع ب- دو ماضی و یک مضارع

ج- سه ماضی و یک مضارع د- دو ماضی و دو مضارع

۷- قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ :

□ □ □ □

الف- گفت مرا مهلت ده تا روزی که برانگیخته می شوند.

ب- گفت تو را مهلت می دهم تا روزی که برانگیخته می شوید.

ج- گفت تو را مهلت می دهم تا روزی که برانگیخته می شوی.

د- گفت مرا مهلت ده تا روزی که برانگیخته می شوم.

۸- قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ :

□ □ □ □

الف- گفتند ما به سوی گروه گنهکاران فرستاده می شویم.

ب- گفتند ما را به سوی گروه گنهکاران می فرستند.

ج- گفتند ما به سوی گروه گنهکاران فرستاده شدیم.

د- گفتند ما را به سوی گروه گنهکاران فرستادند.

۹- وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا :

□ □ □ □

الف- آیات مرا و کسانی را که بیم دادم به مسخره می گیرند.

ب- آیات مرا و آنچه را بیم داده شدند به مسخره گرفتند.

ج- آیات مرا و کسانی را که بیم دادم به مسخره گرفتند.

د- آیات مرا و آنچه را بیم داده شدند به مسخره می گیرند.

۱۰- وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا مِثْلُ لَسَوْفَ أَخْرَجُ حَيًّا :

□ □ □ □

الف- و انسان می گوید آیا هنگامی که مُردَم ، (از قبر) زنده بیرون می آیم؟

ب- و انسان می گوید آیا هنگامی که مُردَم ، (از قبر) زنده بیرون آورده می شوم؟

ج- و انسان می گوید هنگامی که مُردَم ، چگونه (از قبر) زنده بیرون می آیم؟

د- و انسان می گوید هنگامی که مُردَم ، چگونه (از قبر) زنده بیرون آورده می شوم؟

تمرین هفتم: با آیات قرآن پاسخ داده و سعی نمایید آیات را حفظ کنید.

۱- چه کسانی به راه راست هدایت شده‌اند؟

۲- ملائکه بر چه کسانی فرود می‌آیند و به آنها چه می‌گویند؟

۳- حساب چه کسانی در روز قیامت به آسانی انجام می‌پذیرد؟

۴- در روز قیامت خروج انسانها از زمین به چه چیز تشبیه شده است؟

۵- با توجه به آیات آخر سورة مبارکه زمر توضیح دهید در چه زمانی زمین جلوه‌گاه نور

خدا می‌شود و در این زمان چه وقایعی رخ می‌دهد؟

الف ب ج د

□ □ □ □

۱۵- کدام گزینه دارای فعل ماضی مجهول است؟

الف- لِيُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أُنْذِرَ آبَاءَهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ.

ب- وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا.

ج- وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا.

د- «الف» و «ب» صحیح است.

تمرین ششم: گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۱۶- أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا... عَبَثًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَتَرْجَعُونَ: □ □ □ □

الف- خَلِقْنَا ب- خَلَقْتُمْ ج- خَلَقْنَاكُمْ د- خُلِقُوا

۱۷- ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ...: □ □ □ □

الف- يُبْعَثُونَ ب- تَبْعَثُونَ ج- يَبْعَثُونَ د- تُبْعَثُونَ

۱۸- قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا...: □ □ □ □

الف- تُخْرِجُونَ ب- يَخْرِجُونَ ج- تُخْرِجُونَ د- يُخْرِجُونَ

۱۹- مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ... فَأَدْخَلُونَا نَارًا: □ □ □ □

الف- أَغْرَقُوا ب- أَغْرِقْتُمْ ج- أَغْرَقْتُمْ د- أَغْرِقُوا

۲۰- وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ... شَيْئًا وَهُمْ...: □ □ □ □

الف- يَخْلُقُونَ ، يُخْلَقُونَ ب- تَخْلُقُونَ ، تُخْلَقُونَ

ج- تُخْلَقُونَ ، تَخْلُقُونَ د- يُخْلَقُونَ ، يَخْلُقُونَ

خودآزمایی (۳)

در هفت درس گذشته با بخش دیگری از آیات قرآن کریم آشنا شدید و اینک می‌توانید این آیات و بسیاری از آیات دیگر قرآن را معنا کنید. در این دروس ۶۶ کلمه آشنا و ۱۱۴ کلمه جدید معنا شده است. این کلمات به همراه بخشی از کلمات هم خانواده خود که می‌توانید آنها را معنا کنید، بیش از ۳۵۰۰ بار در قرآن کریم به کار رفته است. بدین ترتیب در مجموعه دروس این کتاب با معنای بیش از ۱۴۰۰۰ کلمه قرآن آشنا شده‌اید. اکنون با توجه به دروس کتاب اول و دوم می‌توانید بیش از ۵۶۰۰۰ کلمه قرآن را معنا کنید که حدود ۷۰٪ کل کلمات قرآن را شامل می‌شود.

به خاطر دارید که در کتاب اول با ساخت انواع اسم آشنا شدید و در این کتاب ساخت مهمترین و پر استعمال‌ترین افعال قرآن، یعنی فعلهای ماضی و مضارع، مجرد و مزید، امر و نهی و معلوم و مجهول را فرا گرفتید. با یادگیری ساخت انواع اسم و فعل دو بخش اصلی کلمات قرآن را آموخته‌اید و می‌توانید به کمک آشنایی با ریشه کلمات صدها کلمه جدید قرآن را نیز معنا کنید.

خوب است بدانید با توجه به ۲۳ درس گذشته، شما می‌توانید معادل حدود ده جزء از جمله‌ها و عبارات کامل قرآن را معنا کنید. از این رو با توجه به مجموعه دروس کتاب اول و دوم، اکنون شما قادر به ترجمه حدود نیمی از قرآن کریم هستید.

در این درس، برای یادآوری مطالب دروس گذشته، تمرینهای مختلفی آمده است. امید است با علاقه و تلاش هر چه بیشتر، آموزش این دروس را ادامه دهید تا در فهم قرآن کریم و عمل به آن بیش از پیش موفق باشید.

تمرین اول: کدام دسته از معانی صحیح است؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۱- تُتَلَى ، أُخْرِی ، يُؤَفَّى :

الف- خوانده می‌شود ، دیگر ، داده می‌شود

ب- می‌خواند ، دیگر ، داده شد

ج- خوانده می‌شود ، پایان ، داده شد

د- می‌خواند ، پایان ، داده می‌شود

□ □ □ □

۲- تَبَيَّنَ ، أَيْنَ ، تُخْرِجُونَ :

الف- مشخص شد ، کجا ، بیرون آورده می‌شوید

ب- مشخص کن ، کجا ، بیرون می‌آید

ج- مشخص کن ، کجی ، بیرون آورده می‌شوید

د- مشخص شد ، کجی ، بیرون می‌آید

□ □ □ □

۳- وَاتَّبِعُوا ، سَوَاءً ، فَتَبَتُوا :

الف- و پیروی کنید ، یکسان ، پس استوار دارید

ب- و پیروی کردند ، یکسان ، پس استوار داشتند

ج- و پیروی کنید ، راست ، پس استوار داشتند

د- و پیروی کردند ، راست ، پس استوار دارید

□ □ □ □

۴- فَاكْتُبُوهُ ، يَذِيهِ ، أَحْيَيْنَاهُ :

الف- پس آن را نوشتید ، دو دستش ، او ما را زنده کرد

ب- پس آن را نوشتید ، دستش ، ما او را زنده کردیم

ج- پس آن را بنویسید ، دو دستش ، ما او را زنده کردیم

د- پس آن را بنویسید ، دستش ، او ما را زنده کرد

الف ب ج د
□ □ □ □

۹- ءَامِنًا ، يَمِين ، يُعْبَدُونَ :

الف- ایمن ، دست ، عبادت می کنند

ب- ایمان ، دست ، عبادت می شوند

ج- ایمن ، دست راست ، عبادت می شوند

د- ایمان ، دست راست ، عبادت می کنند

□ □ □ □

۱۰- يُسْتَهْزَأُ ، بَأْس ، أُرْسِلْتُمْ :

الف- مسخره می کند ، سختی ، فرستاده شدید

ب- مسخره می شود ، سختی ، فرستاده می شوید

ج- مسخره می کند ، ناامیدی ، فرستاده می شوید

د- مسخره می شود ، ناامیدی ، فرستاده شدید

□ □ □ □

۱۱- لَا تَحْزَنُوا ، ذُنُوب ، وَاشْكُرُوا :

الف- اندوهگین نباشید ، گناهکاران ، و تشکر کردند

ب- اندوهگین نمی باشید ، گناهکاران ، و شکر کنید

ج- اندوهگین نباشید ، گناهان ، و شکر کنید

د- اندوهگین نمی باشید ، گناهان ، و تشکر کردند

□ □ □ □

۱۲- تُكَذِّبَانِ ، هُنَّ ، قُلْنَ :

الف- شما دو گروه تکذیب می کنید ، آن زنان ، (زنان) گفتند

ب- شما دو گروه تکذیب می شوید ، شما زنان ، (زنان) گفتند

ج- شما دو گروه تکذیب می شوید ، آن زنان ، (زنان) می گویند

د- شما دو گروه تکذیب می کنید ، شما زنان ، (زنان) می گویند

الف ب ج د
□ □ □ □

۵- تَتَنَزَّلُ ، دَارُ الْخُلْد ، لَنْ يُتَقَبَّلَ :

الف- فرود می آیی ، خانه آباد ، هرگز پذیرفته نمی شود

ب- فرود می آید ، خانه آباد ، هرگز نمی پذیرد

ج- فرود می آید ، خانه همیشگی ، هرگز پذیرفته نمی شود

د- فرود می آیی ، خانه همیشگی ، هرگز نمی پذیرد

□ □ □ □

۶- يُحْيِيكُمْ ، يُرْسِلُ الرِّيحَ ، اتَّقُوا :

الف- شما را زنده می کند ، بادهای را می فرستد ، تقوا داشته باشید

ب- زنده می شوید ، بادهای فرستاده می شود ، تقوا داشته باشید

ج- زنده می شوید ، بادهای را می فرستد ، تقوا داشتند

د- شما را زنده می کند ، بادهای فرستاده می شود ، تقوا داشتند

□ □ □ □

۷- تُجْزَوْنَ ، حِينَ ، لَا تَحْزَنُونَ :

الف- پاداش می دهید ، هنگام ، اندوهگین نباشید

ب- پاداش داده می شوید ، هنگام ، اندوهگین نمی باشید

ج- پاداش می دهید ، لحظه ، اندوهگین نمی باشید

د- پاداش داده می شوید ، لحظه ، اندوهگین نباشید

□ □ □ □

۸- لَمْ يُهَاجِرُوا ، فِئَةً ، هُدُوا :

الف- هجرت نمی کنند ، کم ، هدایت شدند

ب- هجرت نکردند ، گروه ، هدایت شدند

ج- هجرت نکردند ، کم ، هدایت کنید

د- هجرت نمی کنند ، گروه ، هدایت کنید

الف ب ج د

□ □ □ □

۱۳- يُنَبِّئُكُمْ ، نَبَأٌ ، مَا يَنْبَغِي :

الف- به شما خبر می‌دهد ، اخبار ، آنچه سزاوار بود

ب- شما خبر می‌دهید ، خبر ، آنچه سزاوار بود

ج- شما خبر می‌دهید ، اخبار ، سزاوار نیست

د- به شما خبر می‌دهد ، خبر ، سزاوار نیست

□ □ □ □

۱۴- فَتَقَبَّلَهَا ، سُلْطَانٌ ، وَاعْتَصَمُوا :

الف- پس او را می‌پذیری ، برهان ، و چنگ بزنی

ب- پس او را پذیرفت ، فرمانروا ، و چنگ بزنی

ج- پس او را می‌پذیری ، فرمانروا ، و چنگ زدنی

د- پس او را پذیرفت ، برهان ، و چنگ زدنی

□ □ □ □

۱۵- يُرِيدَانِ ، مَيِّتٌ ، قُتِلْتُمْ :

الف- آن دو می‌خواهند ، مرده ، کشته شدید

ب- شما دو نفر می‌خواهید ، مردگان ، کشته شدید

ج- آن دو می‌خواهند ، مردگان ، کشتید

د- شما دو نفر می‌خواهید ، مرده ، کشتید

□ □ □ □

۱۶- سَيُرَوْنَ فِي الْأَرْضِ ، طَيْرٌ ، أَنْفَقُوا :

الف- بگردید در زمین ، پرنده ، انفاق کنید

ب- گشتند در زمین ، پرنده ، انفاق کردند

ج- بگردید در زمین ، پرندگان ، انفاق کردند

د- گشتند در زمین ، پرندگان ، انفاق کنید

الف ب ج د

□ □ □ □

۱۷- أَرْسَلُهُ ، حَيْثُ ، تَوَعَّدُونَ :

الف- او را بفرست ، هر چه ، وعده داده شدید

ب- او را فرستاد ، هر جا ، وعده داده شدید

ج- او را فرستاد ، هر چه ، وعده داده می‌شوید

د- او را بفرست ، هر جا ، وعده داده می‌شوید

□ □ □ □

۱۸- تُبْعَثُونَ ، سَمِيرٌ ، جَاهِدُوا :

الف- برانگیخته شدید ، عذاب ، جهاد کنید

ب- برانگیخته می‌شوید ، عذاب ، جهاد کردند

ج- برانگیخته می‌شوید ، آتش سوزان ، جهاد کنید

د- برانگیخته شدید ، آتش سوزان ، جهاد کردند

□ □ □ □

۱۹- فَاسْتَمِعُوا ، جُنَاحٌ ، تُقْبَلُ :

الف- پس گوش کردند ، گناه ، پذیرفته می‌شود

ب- پس گوش دهید ، گناهان ، پذیرفته می‌شود

ج- پس گوش کردند ، گناهان ، پذیرفته شد

د- پس گوش دهید ، گناه ، پذیرفته شد

□ □ □ □

۲۰- نُمِيتُ ، ذَاتٌ ، يَحْفَظْنَ :

الف- می‌میرانیم ، دارنده ، (شما زنان) نگه می‌دارید

ب- می‌میرانیم ، درون ، (آن زنان) نگه می‌دارند

ج- می‌میریم ، درون ، (شما زنان) نگه می‌دارید

د- می‌میریم ، دارنده ، (آن زنان) نگه می‌دارند

تمرین سوم: کدام گزینه به ترتیب از نوع فعلهای داده شده است ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۲۶- مضارع از باب افعال ، مجهول ، امر :

الف- يُحَاسِبُ ، تُخْرِجُونَ ، أَسْتَغْفِرُ

ب- يُنْذِرُونَكُمْ ، أَمِرْنَا ، فَأَعْبُدْنِي

ج- تُكَلِّمُنَا ، يُدَافِعُ ، تَقَبَّلَ

د- يُهْلِكُنَا ، تُطَهِّرُهُمْ ، تَقَبَّلَ

□ □ □ □

۲۷- مضارع تنبيه ، نهی ، جمع مؤنث :

الف- تُكْذِبَانِ ، لَا يَسْتَقْدِمُونَ ، اِرْجِعُونَ

ب- يَا كِلَانِ ، لَا تَسْتَعْجِلُوهُ ، يَحْمِلْنَهَا

ج- كَانَا ، لَا يَشْعُرُونَ ، أَخَذَنَ

د- قَالَتَا ، لَا تَتَّخِذُوا ، أَطِيعُونَ

□ □ □ □

۲۸- ماضی از باب استفعال ، مضارع مجهول ، امر :

الف- اِكْتَسَبُوا ، ثَبَّعْتُونَ ، سَبَقْنَا

ب- فَاسْتَكْبَرُوا ، اوتَيْ ، فَاكْتُبْنَا

ج- وَاسْتَغْفِرْ ، هُدِيَ ، هَدَانَا

د- وَاسْتَعْمَرَكُمْ ، تُجْزَى ، اِهْدِنَا

□ □ □ □

۲۹- ماضی مجهول ، امر ، مضارع مجهول :

الف- قُضِيَتْ ، وَاتَّقُوا ، يُصَوِّرُكُمْ

ب- وَوَعَدْنَا ، فَاسْأَلُوهُمْ ، تُؤَفِّي

ج- تُتْلَى ، اِتَّقُوا ، يُبَايِعَنَّكَ

د- اُدْعُوا ، اَتْلَوْ ، تَوْعَدُونَ

تمرین دوم: کدام گزینه نوع فعلها را مشخص می کند ؟

الف ب ج د
□ □ □ □

۲۱- أَمِرْتُ ، تُرْجَعُونَ ، يُؤْمِنُ :

الف- ماضی مجهول ، مضارع مجهول ، مضارع معلوم

ب- هر سه فعل مزید

ج- هر سه فعل مجرد

د- هر سه فعل مجهول

۲۲- يُنْفِقُونَ ، يُضِلُّ ، تُجَاهِدُونَ :

الف- مجرد مجهول ، مزید معلوم ، مضارع از باب مفاعله

ب- هر سه فعل مزید

ج- مزید معلوم ، مجرد مجهول ، مضارع از باب تفاعل

د- هر سه فعل مجهول

۲۳- يَتَسَاءَلُونَ ، فَسَدَتَا ، يُسَبِّحَنَّ :

الف- مضارع از باب تفاعل ، ماضی مفرد مخاطب ، مضارع مجرد

ب- مضارع از باب تفاعل ، ماضی تنبيه غائب ، مضارع جمع مؤنث

ج- هر سه فعل مزید

د- هر سه فعل مضارع

۲۴- اِعْلَمُوا ، اُدْعُ ، ذُوقُوا :

الف- ماضی جمع غائب ، امر مفرد مخاطب ، ماضی جمع غائب

ب- امر جمع مخاطب ، مضارع متکلم ، ماضی جمع غائب

ج- هر سه فعل مزید

د- هر سه فعل امر

۲۵- اُدْخُلُوا ، لَا يُظْلَمُونَ ، تُب :

الف- مجهول ، نهی ، مجهول

ب- هر سه فعل مجهول

ج- امر ، مجهول ، امر

د- امر ، نهی ، امر

۳۰- امر تنبيه ، نفی ، جمع مؤنث مزید :

الف- أَخْرَجَهُمَا ، لَا يَسْتَأْخِرُونَ ، لَيَعْلَمَنَّ

ب- إِذْهَبَا ، لَا يَسْتَكْبِرُونَ ، اِكْتَسَبَنَّ

ج- اِرْحَمَهُمَا ، لَا تَكُونُوا ، يَأْكُلَنَّ

د- اُدْخُلَا ، لَا تَتَّبِعْ ، يُذْهِبَنَّ

تمرین چهارم : عبارات قرآنی زیر دارای چه افعالی است ؟

۳۱- إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا :

الف - یک مضارع و یک نهی

ب - دو مضارع از باب افعال

ج - دو مضارع از باب افعال و یک ماضی

د - یک مضارع و دو نهی

۳۲- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ • الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ • وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ :

الف - یک ماضی

ب - یک ماضی و دو مضارع

ج - دو ماضی و دو مضارع

د - یک ماضی و سه مضارع

۳۳- يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا :

الف - دو مضارع معلوم و یک ماضی مجهول

ب - سه معلوم

ج - دو مضارع مجهول و یک ماضی معلوم

د - سه مجهول

۳۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا :

الف - دو امر ب - دو مزید ج - دو ماضی د - یک ماضی و یک امر

۳۵- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرْتُ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا :

الف - یک ماضی ، یک امر و یک مضارع

ب - یک مضارع متکلم و دو امر

ج - دو امر و یک مضارع مخاطب

د - سه امر

۳۶- رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا :

الف - چهار مضارع غائب و دو مضارع متکلم

ب - دو مضارع غائب ، دو مضارع مخاطب ، یک مضارع متکلم و یک ماضی متکلم

ج - چهار مضارع غائب و یک ماضی متکلم

د - دو مضارع غائب ، دو مضارع مخاطب و دو مضارع متکلم

۳۷- يَا بَنِي ءَادَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ :

الف - دو امر ، دو نهی و یک ماضی

ب - سه امر و دو نهی

ج - دو امر ، یک نهی ، یک نفی و یک ماضی

د - سه امر ، یک نهی و یک نفی

تمرین پنجم : آیات زیر را ترجمه کنید و فعل‌هایی را که زیر آنها خط کشیده شده است در جدول قرار داده و مشخصات آنها را کامل کنید .

۱- قَالِیَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ : یس ۵۴

۲- اِذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۖ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّیِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ :

طه ۴۳ و ۴۴

۳- فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا :

کهف ۶۵

۴- قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ :

اعراف ۱۲۹

۵- إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلَكُمْ مُدْخَلَ كَرِيمًا :

نساء ۳۱

۶- لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ

سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ :

آل عمران ۱۸۱

۷- وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ

بَلْ آتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ :

مؤمن ۷۱

۸- وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ

وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ :

نحل ۶۴

۳۸- وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ

وَكَفَىٰ بِهِ يَذُنُوبٍ عِبَادَهُ خَبِيرًا :

الف ب ج د
□ □ □ □

الف - دو امر ، یک نهی و یک ماضی

ب - یک امر ، یک نفی و دو ماضی

ج - دو امر ، یک نفی و یک ماضی

د - یک امر ، یک نهی و دو ماضی

۳۹- وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ

بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ :

□ □ □ □

الف - دو نهی و یک مجهول

ب - یک نهی ، یک نفی و یک مجهول

ج - دو نفی و یک مضارع از باب افعال

د - دو نهی و یک مضارع از باب افعال

۴۰- أَلْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ

إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ :

□ □ □ □

الف - یک مضارع معلوم و یک ماضی مجهول

ب - دو مجهول و یک معلوم

ج - یک مجهول ، یک معلوم و یک نهی

د - یک مضارع مجهول و یک ماضی معلوم

تمرین ششم : آیات زیر را ترجمه کنید و فعلهایی را که زیر آنها خط کشیده شده است در جدول قرار داده و مشخصات آنها را کامل کنید .

۱- وَاطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ : آل عمران ۱۳۲

۲- فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا : نصر ۳

۳- وَاکْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ : آعراف ۱۵۶

۴- وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ : ذاریات ۵۱

۵- رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ : ابراهیم ۴۱

۶- تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ : بقره ۱۳۴

۷- وَأَنبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ : زمر ۵۴

۸- وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُمْ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ : لقمان ۲۳

* آنیوا = بازگردید

۹- لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ

وَأَسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا : نساء ۳۲

۱۰- قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَن آمَنَ مِنْهُمْ

اتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ قالوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ :

آعراف ۷۵

ردیف	فعل	معنا	ماضی / مضارع	شخص	مذکر / مؤنث	معلوم / مجهول	مصدر
مثال	لَا تُظْلَمَ	ستم نمی شود	مضارع	غائب	مؤنث	مجهول	ظلم
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							
۶							
۷							
۸							
۹							
۱۰							

فهرست الفبایی لغات

● ا	اِئِم ۱۱	گناه
ءَاتَى ۴	إِجْتَمَعَتْ ۱۲	جمع شد
ءَاثَار ۷	إِجْعَل ۲۱	قرار ده
ءَالَاء ۶	أَجْمَعِينَ ۳	همه
ءَالِهَةٌ ۴	أَحْزَاب ۱۰	جمع حزب، گروهها
ءَامَنَ، ءَامَنَتْ ۱	إِحْسَان ۶	نیکی
ءَامَنَّا ۳	أَحْسَنَ ۹	نیکو ساخت
ءَامِنُوا ۲۰	أَحْسَنَ ۲	نیکوئر
ءَامِنِينَ ۲۰	أَحْكُم ۲۲	حکم کن
إِيتَفُوا ۲۰	أَحْيَا ۱۲	زنده کرد
أَبَدًا ۱۷	أَخَافُ ۱۴	می ترسم
أَبْشِرُوا ۲۳	إِخْتَلَفَ ۱۰	اختلاف کرد
	أَخَذْنَا ۷	گرفتم
أَبْصَار ۴	أَخْرَجَ ۹	خارج کرد، بیرون آورد
أَبْنَاء ۲۱	أُخْرَى ۱۹	دیگر
أَتَى ۱۲	أَخْلَفْتُ ۶	خلف وعده کردم
أَتَى بِهِ ۱۱	إِخْوَان ۲۲	جمع آخ، برادران
إِتَّبَعُوا ۱۰	إِخْوَةٌ ۳	جمع آخ، برادران
إِتَّبِعُوا ۲۰	أَدْخُلُوا ۲۰	داخل شوید
إِتَّخَذَ ۴	أُدْعُ ۲۰	دعوت کن، بخوان
إِتَّخَذُوا ۶	أَدْعُو ۱۴	دعوت می کنم، می خوانم
إِتَّقُوا ۱۰	أُذْكُرُوا ۵	یاد کنید، به یاد آورید

۹- مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلُهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنشَأَ

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ :

غافر ۴۰

۱۰- لَيْسَ بِأَمَانِيَّتِكُمْ وَلَا أَمَانِيَّ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَى بِهِ

وَلَا يَجْدَلُوه مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا :

نساء ۱۲۳

ردیف	فعل	معنا	امر/نهی/نفی	مفرد/جمع	مجرد/مزید	مصدر
مثال	أَطِيعُوا	اطاعت کنید	امر	جمع	مزید	إِطَاعَةٌ
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						

۲- يُجْزَى = يُجْزَى

۱- أَمَانِيَّتِي = آرزوها

انجام می‌دهم	أَعْمَلُ ۱۴	رحم کن ، ببخشای	إِرْحَمْ ۲۰
بیمارم	إِغْفِرْ ۲۰	درخواست می‌کنم ، می‌پرسم	أَسْأَلُ ۱۴
روی خوش نشان نده	أُغْلِظْ ۲۱	پذیرفتید	إِسْتَجَبْتُمْ ۶
سخت بگیر		باری بجوید	إِسْتَعِينُوا ۲۰
کلمه‌ای برای اظهار ناراحتی	أُفٍّ ۱۳	کمک بخواهید	
و تنفر		آمرزش بخواه	إِسْتَغْفِرْ ۲۰
جمع فُؤاد ، دلها	أَفْئِدَةٌ ۱۳	راستی و درستی پیشه کردند	إِسْتَقَامُوا ۲۳
جمع قُوج ، گروه گروه	أَفْوَاجًا ۱۲	تکبر ورزیدند	إِسْتَكْبَرُوا ۱۰
نزدیک شد	إِقْتَرَبَ ۱۰	زیاده روی	إِسْرَافَ ۲۱
جمع قَدَم ، پاها ، گامها	أَقْدَامَ ۲۱	پایین ترین ، پایین تر	أَسْفَلَ ۱۳
نزدیک تر ، نزدیک ترین	أَقْرَبَ ۲۰	تسلیم شدم ، اسلام آوردم	أَسْلَمْتُ ۹
بر پا دارید	أَقِيمُوا ۲۲	شدید تر ، سخت تر	أَشَدَّ ۵
کفر می‌ورزم	أَكْفُرْ ۱۵	شکر می‌کنم	أَشْكُرْ ۱۵
ناسپاسی می‌کنم		سپاسگزاری می‌کنم	
می‌باشم	أَكُونُ ۱۴	اصابت کرد ، رسید	أَصَابَ ۶
ملاقات کردند (آن دو)	إِلْتَقَا ۱۹	شدید	أَصَبَحْتُمْ ۲۲
برخورد کردند (آن دو)		صبر کنید	إِصْبِرُوا ۲۰
که ، کسی که ، چیزی که	أَلْتَى ۹	اطاعت کنید	أَطِيعُوا ۶
پیوند داد	أَلَفَ ۲۲	عبادت می‌کنم ، می‌پرستم	أَعْبُدُ ۱۴
یا	إِمَّا ۷	عبادت کنید ، بپرستید	أَعْبُدُوا ۶
زن	إِمْرَأَةً ۲۱	خود را حفظ کنید	إِعْتَصِمُوا ۲۲
امر کردی ، فرمان دادی	أَمَرْتُ ۶	چنگ زنید	
به من امر شد	أُمِرْتُ ۲۳	جمع عَدُو ، دشمنان	أَعْدَاءَ ۲۲
ایمن شدید	أَمِنْتُمْ ۵	بدانید	إِعْلَمُوا ۲۰

جمع مَیِّت ، مردگان	أَمْوَاتَ ۲۳	جمع مَیِّت ، مردگان	أَمْوَاتَ ۲۳
جمع اُم ، مادران	أُمَّهَاتَ ۱۳	جمع اُم ، مادران	أُمَّهَاتَ ۱۳
درس ناخوانده ، کسی که	أُمِّي ۲۰	درس ناخوانده ، کسی که	أُمِّي ۲۰
از بنی اسرائیل نبوده است		از بنی اسرائیل نبوده است	
که تسلیم باشم ، فرمانبر باشم	أَنْ أَسْلِمَ ۲۳	که تسلیم باشم ، فرمانبر باشم	أَنْ أَسْلِمَ ۲۳
پراکنده شوید	إِنْتَشِرُوا ۲۰	پراکنده شوید	إِنْتَشِرُوا ۲۰
همتایان ، شریکان	أَنْدَادَ ۱۳	همتایان ، شریکان	أَنْدَادَ ۱۳
انسان ، بشر	إِنْسَ ۱۲	انسان ، بشر	إِنْسَ ۱۲
یاری کن	أَنْصُرْ ۲۱	یاری کن	أَنْصُرْ ۲۱
بنگر ، ببین	أَنْظُرْ ۷	بنگر ، ببین	أَنْظُرْ ۷
نعمت دادی	أَنْعَمْتَ ۱۴	نعمت دادی	أَنْعَمْتَ ۱۴
اتفاق کنید	أَنْفِقُوا ۲۰	اتفاق کنید	أَنْفِقُوا ۲۰
که خارج کنند (آن دو)	أَنْ يُخْرِجَا ۱۹	که خارج کنند (آن دو)	أَنْ يُخْرِجَا ۱۹
بیرون کنند (آن دو)		بیرون کنند (آن دو)	
به آنها داده شد	أَوْتُوا ۳	به آنها داده شد	أَوْتُوا ۳
به او داده شد	أَوْتِيَ ۲۳	به او داده شد	أَوْتِيَ ۲۳
وحی کرد	أَوْحَى ۲۱	وحی کرد	أَوْحَى ۲۱
اولواالالباب	أُولُواالْأَبَابِ	اولواالالباب	أُولُواالْأَبَابِ
اولی الالباب ۱۸ خردمندان	أُولَى الْأَبَابِ ۱۸	اولی الالباب ۱۸ خردمندان	أُولَى الْأَبَابِ ۱۸
سست تر ، سست ترین	أَوْهَنَ ۶	سست تر ، سست ترین	أَوْهَنَ ۶
هدایت شد	إِهْتَدَى ۱۰	هدایت شد	إِهْتَدَى ۱۰
هلاک و نابود کردیم	أَهْلَكْنَا ۷	هلاک و نابود کردیم	أَهْلَكْنَا ۷
کدام	أَيَّ ۶	کدام	أَيَّ ۶
کی ، چه وقت	أَيَّانَ ۲۳	کی ، چه وقت	أَيَّانَ ۲۳

● ج

جِئْتِ بِ ۴	آوردی
جِئْتُكُمْ بِ ۶	برای شما آوردم
جادِل ۲۱	بحث و گفتگو کن
جاهِدُوا ۹	جهاد کردند
جاهِدُوا ۲۱	نلاش و کوشش کردند
جاهِل ۵	جهاد کنید، بکوشید
جَبَل ۱۸	نادان، بی‌خرد
جُنَاح ۱۹	کوه، ج: جبال
جُنُود ۲۱	گناه
	جمع جُند، سپاهیان

● ح

حَافِظ ۹	نگهدار، نگهبان
حَبَل ۲۲	ریسمان
حُجَّة ۱۴	دلیل، برهان
حَدِيث ۲۱	سخن، داستان
	ج: احادیث
حَرَمَ ۹	حرام کرد
حَسْبُ ۱۸	کافی
حُسبان ۱۹	حساب
حُسْنی ۲	نیکوتر، نیکو
حَقَّ ۱۲	سزاوار بود، محقق شد
حُكَم ۶	فرمان، داوری
حَلِيم ۱۹	بردار

حَمَلْنَا ۹	حمل کردیم
حَمِيد ۱۱	ستوده
حَنِيفًا ۱۹	حق‌گرا، ج: حُنفاء
حَيَّ ۷	زنده، ج: اَحیاء
حَيْثُ ۷	هر جا، جایی که
حِينَ ۱۵	هنگام، زمان
● خ	
خَاتَم ۱۵	آخرین، پایان دهنده
خَاشِع ۱۸	فروتن
خَسَار ۱۷	زیان
خَسِرُوا ۳	از دست دادند
	زیان کردند
خَشِيَّة ۱۸	بیم، ترس
خَلَّت ۱۹	گذشت
خَلَقَتْ ۴	آفریدی
خَلِيفَة ۲۲	جانشین
خَلِيل ۱۹	دوست، ج: اَخِلَاء
خَوْف ۱۵	بیم، ترس
● د	
دار ۵	خانه
دَخَلُوا ۳	داخل شدند
دَرَك ۱۳	جایگاه پست
دَعَا ۲	دعوت کرد، خواند
دَعَوْتُ ۶	دعوت کردم، خواندم

تَتَّقُونَ ۷	تقوا پیشه می‌کنید
تُتْلَى ۲۳	خوانده می‌شود
تَتَنَزَّلُ ۲۳	نازل می‌شود، فرود می‌آید
تَجِدَ ۱۳	می‌یابی
تُجْزَى ۲۳	پاداش یا کیفر داده می‌شود
تَجْعَلُونَ ۱۳	قرار می‌دهید
تُحِبُّونَ ۲۱	دوست می‌دارید
تَحْزَنُونَ ۱۵	غمگین می‌باشید
تُخْرِجَ ۱۷	خارج می‌کنی
تَخْرُجُونَ ۱۵	خارج می‌شوید
تُخْرَجُونَ ۲۳	بیرون آورده می‌شوید
تَدْعُونَ ۱۳	دعوت می‌کنید
	می‌خوانید
تَذَكَّرُوا ۱۰	متذکر شدند
	به یاد آوردند
تُرَاب ۴	خاک
تُرْجَعُونَ ۲۳	باز گردانده می‌شوید
تَرَكْتُ ۶	ترک کردم، رها کردم
تَرَى ۱۳	می‌بینی
تُرِيدُونَ ۲۲	می‌خواهید
تَشْكُرُونَ ۱۳	شکر می‌کنید
	سپاسگزاری می‌کنید
تَصْنَعُونَ ۱۵	انجام می‌دهید
تَعَالَى ۱۷	برتر و بزرگتر است

تَعْبُدُونَ ۱۳	عبادت می‌کنید
	می‌پرستید
تَعْقِلُونَ ۱۳	تفکر و اندیشه می‌کنید
تَفْقَهُونَ ۱۹	درک می‌کنید
تُفْلِحُونَ ۲۰	رستگار می‌شوید
تَقْبَلُ ۲۱	قبول کن، بپذیر
تَقُولُونَ ۱۳	می‌گویید
تَقُومُ ۱۵	بر پا می‌شود، بر پا می‌باشد
تُكَذِّبَانِ ۶	تکذیب می‌کنید
	دروغ می‌بندارید
تَكْسِبُ ۱۵	به دست می‌آورد
	انجام می‌دهد
تَكْفُرُونَ ۱۳	کافر می‌شوید
تَكُونُ ۴	می‌باشی
تَكُونُونَ ۱۳	می‌باشید
تَمْلِكُ ۱۵	مالک می‌باشد
	صاحب می‌باشد
تَنْهَى ۱۵	نهی می‌کند، باز می‌دارد
تَوْفَى ۲۳	کاملاً داده می‌شود
تَوَكَّلْنَا ۱۰	توکل کردیم
تَوَكَّلُوا ۲۱	توکل کنید
تَهْدَى ۱۳	هدایت می‌کنی
● ث	
ثَبَّتَ ۲۱	استوار و محکم بدار

صَبْرْتُمْ ۵	صبر کردید، شکیبایی کردید	عُدوان ۲۲	نجاوز و ستم
صَبَرُوا ۳	صبر کردند، شکیبایی کردند	عَرَش ۱۵	تخت، تخت فرمانروایی
صَدَق ۱۱	راستی	عَرَفَ ۳	شناخت
صُدُور ۲	جمع صدر، سینه‌ها	عَسَى ۱۰	شاید، امید است
صَدِيقَةٌ ۱۹	زن بسیار راستگو	عَشِيَ ۱۹	عصر، شامگاه
صَوَّرَ ۹	صورت بخشید، شکل داد	عَصَيْتُ ۱۴	سربچی کردم
صُور ۹	جمع صُورَة، شکلها	عِظام ۷	جمع عَظْم، استخوانها
● ض		عِقَاب ۲۲	کیفر و مجازات
ضَرَبْنَا ۱۸	زدیم، آوردیم	عُقِبِي ۵	عاقبت، سرانجام
ضَلَّ ۱۵	گمراه شد، راه را گم کرد	عَلَانِيَةً ۱۷	آشکارا
● ط		عَلَّمَ ۹	آموزش داد، یاد داد
طَاغُوت ۱۷	افراد طغیانگر، شیطان، بت	عَلِمْتُ ۶	دانستم
طَعَام ۱۹	غذا	عَلِمْتُ ۵	دانستید
طَيِّب ۷	پاک	عَلِيَ ۱۲	بلند مرتبه
طَير ۱۹	پرنده‌گان، پرنده	عَلِيَا ۲	برتر
طِين ۴	گِل	عَمِلَ، عَمِلَتْ ۲	انجام داد
● ظ		عُيُون ۲۰	جمع عَيْن
ظُلُمَات ۱۷	تاریکی‌ها		چشمه‌ها
ظَلَمْتُ ۵	ستم کردید	● غ	
ظَهِير ۱۲	پشتیبان	غَفَّار ۱۰	بسیار آمرزنده
● ع		غَلِيظ ۷	استوار، سخت
عَابِد ۱۴	عبادت کننده	غَنِيَ ۴	بی نیاز، ج: اَغْنِيَاء
عَامِلِينَ ۱	عمل کنندگان	● ف	
عَدَن ۱۲	جاودان	فَائِزُونَ ۹	رستگاران

● ذ		سَفَاهَةٌ ۱۴	نادانی، بی‌خردی
ذَات ۶	خود، درون، دارنده	سُفْلَى ۲	پست‌تر
ذُرِّيَّة ۱	فرزندان	سُفْهَاء ۲۰	جمع سُفْهَة، بی‌خردان
ذِكْرِي ۷	یادآوری	سُلْطَان ۲	تسلط، جبرگی، برهان
ذَلِكُمْ ۱۷	آن، این	سَلِيم ۱۱	پاک، سالم
ذُنُوب ۱۱	جمع ذَنْب، گناهان	سَمِعَ ۴	گوش
ذُوقُوا ۲۱	بچشید	سُنَن ۱۷	جمع سُنَّة، راه و رسم‌ها
● ر		سَوَاء ۱۸	راست، درست، یکسان
رَأَيْتَ ۴	دیدي	سَيِّئَةً ۳	بدی
رَأَيْنَ ۱۹	دیدند (زنان)	سَيَرُوا ۲۱	سیر کنید، بگردید
رِجَال ۱۵	جمع رَجُل، مردان	● ش	
رَزَقَ ۷	روزی داد	شَاكِر ۷	سپاسگزار
رَوْح ۲۲	رحمت	شَجَر ۱۹	درخت
رِياح ۱۷	جمع رِيح، باده‌ها	شَرَعَ ۲۲	مقرر داشت
● س		شُرَكَاء ۳	جمع شَرِيك، شریکان
سَ ۱۰	بزودی	شِفَاء ۲	درمان
سَاجِد ۲۱	سجده کننده، ج: سُجُود	شَكَرْتُمْ ۵	شکر کردید
سَبَّحَ ۲۱	تسبیح گوی		سپاسگزاری کردید
	به پاکی یاد کن	شَهَادَة ۱۵	آشکار، گواهی
شُبْحَانَ ۲	پاک و بی‌عیب است	شَهِدُوا ۳	گواهی دادند
سَبْع ۱۹	هفت	شَهِيد ۳	گواه، ج: شُهَدَاء
سَحَاب ۱۵	ابر	شَيَاطِين ۱۲	جمع شَيْطَان، شیطانها
سَخَّرَ ۱۳	در اختیار قرار داد	● ص	
سَعِير ۱۴	آتش سوزان، دوزخ	صَادِقِينَ ۱	راستگوبان

● ل

لَا زِيْدَنَّكُمْ ۵	قطعا بر (نعمت) شما می افزایم	مَأْوَىٰ ۱۴	جایگاه
لَا تَتَّبِعْ ۲۲	پیروی نکن	مَاتُوا ۳	مردند
لَا تَتَّخِذُوا ۲۲	نگیرید، قرار ندهید	مَادُمْتُ ۶	مادامی که بودم
لَا تَتَفَرَّقُوا ۲۲	اختلاف نکنید	مُبَارَك ۱۸	نازمانی که بودم
لَا تَحْزَنُوا ۲۳	ناراحت نباشید	مُبَشِّر ۹	با برکت
لَا تَخَافُوا ۲۳	نترسید	مُبْصِر ۱۰	بشارت دهنده
لَا تُطِيعُوا ۲۲	اطاعت نکنید	مُبْعُوث ۴	بینا، روشن
لَا تَعَاوَنُوا ۲۲	کمک نکنید	مُبَيِّن ۱	برانگیخته شده
لَا تَعْبُدُوا ۲۲	نپرستید	مِثْنَا ۷	روشن، روشنگر
لَا تَفَرَّقُوا ۲۲	پراکنده نشوید	مِثْل ۲	مردیم
لَا تَكُونُوا ۲۲	نباشید	مُجْرِم ۱۰	داستان، ج: امثال
لَا تَيَاسُوا ۲۲	نا امید نشوید	مُحَدَّث ۱۸	گناهکار
لَا يُشْرِكْ ۲۲	شریک قرار ندهد	مُخْرَج ۱۸	نو، جدید
لَا يُظْلَمُونَ ۲۳	به آنها ستم نمی شود	مَرْجِع ۱۵	راه خروج، راه نجات
لَدُنْ ۱۹	نزد	مُرْسَل ۲	بازگشت
لِسَان ۱۷	زبان، ج: أَلْسِنَة	مَسَّ ۱۰	فرستاده، پیامبر
لَعَلَّ ۷	تا، شاید	مُسَخَّر ۹	رسید، تماس حاصل کرد
لَعْنَة ۳	نفرین	مَصِير ۹	رام شده
لِقَاء ۱۴	دیدار	مَعْدِيْرَة ۱۱	سرانجام، بازگشت
لَمْ تَعْلَمْ ۱	نمی دانی، ندانستی	مُعْرِض ۱۰	عذر خواهی، بوزش
لَمْ يَرَوْا ۱۰	ندیدند، نمی بینند	مُفْسِد ۷	روی گردان
لَنْ ۱۱	هرگز، نه	مُقْسِم ۲۱	خرابکار، تبهکار

● م

مَأْوَىٰ ۱۴	جایگاه	فَيْعَة ۱۹	گروه
مَاتُوا ۳	مردند	فَاحِشَة ۱۳	کار بسیار زشت
مَادُمْتُ ۶	مادامی که بودم	فَاسِق ۲	نافرمان
مُبَارَك ۱۸	با برکت	فَتَح ۱۲	پیروزی، گشایش
مُبَشِّر ۹	بشارت دهنده	فَتَحْنَا ۱۰	گشودیم
مُبْصِر ۱۰	بینا، روشن	فِتْنَة ۵	آزمایش، آشوب
مُبْعُوث ۴	برانگیخته شده	فَحْشَاء ۱۳	کار بسیار زشت
مُبَيِّن ۱	روشن، روشنگر	فُرْقَان ۹	قرآن
مِثْنَا ۷	مردیم	وَسِيْلَة	وسیله تشخیص حق از باطل
مِثْل ۲	داستان، ج: امثال	فَرِيق ۵	گروه
مُجْرِم ۱۰	گناهکار	فَسَدَتَا ۱۹	فاسد و تباه شدند (آن دو)
مُحَدَّث ۱۸	نو، جدید	فَضَّلْنَا ۹	برتری دادیم
مُخْرَج ۱۸	راه خروج، راه نجات	فَطَرَ ۱۴	آفرید
مَرْجِع ۱۵	بازگشت	فَعَلَتْ ۴	انجام دادی
مُرْسَل ۲	فرستاده، پیامبر	فَعَلْتُمْ ۵	انجام دادید
مَسَّ ۱۰	رسید، تماس حاصل کرد	فُلْكَ ۱۳	کشتی
مُسَخَّر ۹	رام شده	● ق	
مَصِير ۹	سرانجام، بازگشت	قَاتِلُوا ۲۱	بجنگید
مَعْدِيْرَة ۱۱	عذر خواهی، بوزش	قَالَا ۱۹	گفتند (آن دو)
مُعْرِض ۱۰	روی گردان	قَرْيَة ۷	شهر، آبادی، ج: قُرَى
مُفْسِد ۷	خرابکار، تبهکار	قُضِيَ ۶	تمام شد
مُقْسِم ۲۱	یر پاککنده	قُضِيْتُمْ ۵	انجام دادید

● ق

فَيْعَة ۱۹	گروه	قُلْنَ ۱۹	گفتند (زنان)
فَاحِشَة ۱۳	کار بسیار زشت	قَيِّم ۲۲	درست و استوار
فَاسِق ۲	نافرمان	● ك	
فَتَح ۱۲	پیروزی، گشایش	كَ ۵	مانند
فَتَحْنَا ۱۰	گشودیم	كَانَا يَأْكُلَانِ ۱۹	می خوردند (آن دو)
فِتْنَة ۵	آزمایش، آشوب	كُتِبَ ۱	جمع کتاب، کتابها
فَحْشَاء ۱۳	کار بسیار زشت	كَذِب ۵	دروغ
فُرْقَان ۹	قرآن	كَذِبْتُمْ ۵	تکذیب کردید
وَسِيْلَة	وسیله تشخیص حق از باطل	كَرَّمْنَا ۹	گرامی داشتیم
فَرِيق ۵	گروه	كَرِيم ۱۵	بزرگوار، گرامی
فَسَدَتَا ۱۹	فاسد و تباه شدند (آن دو)	كَفَرَتْ ۴	کافر شدی
فَضَّلْنَا ۹	برتری دادیم	كَفَرْتُمْ ۵	کافر شدید
فَطَرَ ۱۴	آفرید	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
فَعَلَتْ ۴	انجام دادی	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
فَعَلْتُمْ ۵	انجام دادید	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
فُلْكَ ۱۳	کشتی	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
● ق		كَافَرْتُمْ	کافر شدید
قَاتِلُوا ۲۱	بجنگید	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
قَالَا ۱۹	گفتند (آن دو)	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
قَرْيَة ۷	شهر، آبادی، ج: قُرَى	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
قُضِيَ ۶	تمام شد	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
قُضِيْتُمْ ۵	انجام دادید	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
قُلْتَ ۴	گفتی	كَافَرْتُمْ	کافر شدید
قُلْتُ ۶	گفتم	كَافَرْتُمْ	کافر شدید

هُدًى ۱۲	هدایت کرد
هُدًى ۲۳	هدایت شد
هُدًى ۷	هدایت کردیم
هَل ۵	آیا
هُنَّ ۱۹	آنها، آن زنان
هَوًى ۴	هوس
● ی	
يَأْتُونَ بِهِ ۱۲	می آورند
يَأْمُرُ ۱۳	امر می کند، فرمان می دهد
يُؤْمِنُ ۱۷	ایمان می آورد، ایمان آورد
يَبْسُطُ ۱۱	گسترده و فراخ می گرداند
يُبْعَثُونَ ۲۳	برانگیخته می شوند
يَبْلُو ۱۵	می آزمایند
يُبَيِّنُ ۱۷	بیان می کند، روشن می کند
يَتَّبِعُونَ ۱۸	پیروی می کنند
يَتَذَكَّرُونَ ۱۸	تدبر و اندیشه می کنند
يَتَذَكَّرُونَ ۱۸	به یاد می آورند
	بند می گیرند
يُتْرَكُوا ۲۳	(به حال خود) رها شوند
يَتَسَاءَلُونَ ۱۷	از یکدیگر می پرسند
يَتَفَكَّرُونَ ۱۸	تفکر و اندیشه می کنند
يَتَّقَى ۱۸	تقوا پیشه می کند
يَتُوبُ ۱۱	توبه می کند، باز می گردد

يَتَوَكَّلُ ۱۸	توکل می کند
يُفْقِثُ ۱۷	استوار می سازد
يُجَاهِدُ ۱۷	تلاش و کوشش می کند
يَجْزِي ۱۱	پاداش یا کیفر می دهد
يَجْعَلُ ۱۱	قرار می دهد
يُحَاسِبُ ۲۳	حسابرسی می شود
يَحْتَسِبُ ۱۸	گمان می کند
يَحْسِبُونَ ۱۲	گمان می کنند، می پندارند
يَحْكُمُ ۱۱	حکم می کند
	قضاوت می کند
يُحْيِي ۱۷	زنده می کند
يَخْتَلِفُونَ ۱۸	اختلاف دارند
	اختلاف می کنند
يُخْلَقُونَ ۲۳	آفریده می شوند
يَدُ ۱۷	دست
يَدَا، يَدَى ۱۷	دو دست
يُدْخِلُ ۱۷	داخل می کند
يَدْخُلُونَ ۱۲	داخل می شوند
يَدْعُو ۱۱	دعوت می کند، فرا می خواند
يَدْعُونَ ۱۲	دعوت می کنند، می خوانند
يَرْجُو ۲۲	امید دارد
يَرْزُقُ ۱۲	روزی می دهد
يُرْسِلُ ۱۷	می فرستد
يُرِيدَانِ ۱۹	می خواهند (آن دو)

مَكْرَ ۱۵	تدبیر، حيله
مَلَأُ ۶	بزرگان، سران
مِلَّةَ ۶	دین، آیین
مَلَكُ ۱۹	فرشته
مَنْ ۴	چه کسی، کسی که
مَنَاسِكَ ۵	جمع مَنَسَك
	اعمال عبادی
مُنْذِرُ ۷	هشدار دهنده
مَنَعَ ۲	بازداشت، جلوگیری کرد
مُنْكَرُ ۱۵	کار زشت، کار ناپسند
مَوْتَ ۴	مرگ
مَوْعِدَةً ۱۰	وعده
مَوْعِظَةً ۲	پند و اندرز
مُهْتَدٍ ۵	هدایت شده، راه یافته
مِثَاقُ ۷	پیمان
● ن	
نَبَأُ ۱۷	خبر، ج: اَنبَاء
نُبُوءَةٌ ۵	پیامبری، رسالت
نَجْزَى ۱۴	پاداش می دهیم
نُجُومُ ۹	جمع نَجْم، ستارگان
نَرْفَعُ ۱۴	بالا می بریم
نَرَى ۱۴	می بینیم
نَزَلَ ۹	فرود آمد
نَزَّلَ ۹	فرو فرستاد

نَشَاءُ ۱۴	می خواهیم
نَصْرُ ۱۲	یاری
نَصِيرُ ۱	یاور
نَظْنُ ۱۴	گمان می کنیم
نِعَمَ ۱	چه خوب است
نَعِيمُ ۱	پر نعمت
نُنْزِلُ ۱۷	نازل می کنیم
	فرو می فرستیم
نَنسَى ۱۴	فراموش می کنیم
نَهْدَى ۱۴	هدایت می کنیم
نُهِيتُ ۲۳	نهی شدم
● و	
وَجَدَا ۱۹	یافتند (آن دو)
وَجَدْنَا ۷	یافتیم
وَجْهَ ۱۹	روی، چهره، ج: وُجُوهُ
وَرَاءَ ۲۱	پشت، جلو، بعد
وَزِيرُ ۷	دستیار
وَسَطُ ۱۳	میان، معتدل
وَصَّى ۲۲	وصیت کرد، سفارش کرد
وَعْدَتُ ۶	وعده دادم
وَكِيلُ ۲	مدافع، مراقب، کارساز
وَلَدُ ۲	فرزند
● ه	
هَاجَرُوا ۹	هجرت کردند

پرسشنامه مربی

با حمد و سپاس الهی و قدردانی از زحمات شما در آموزش این کتاب ،
برای اصلاح و تکمیل این مجموعه دروس و دستیابی به محتوا و روشهای مناسبتر ،
لطفاً موارد زیر را با دقت پاسخ دهید . قبلاً از همکاری صمیمانه شما برای بهبود
آموزش قرآن سپاسگزاری می شود .

۱- مشخصات : مرد ☐ زن ☐ تاریخ تولد تحصیلات
استان و شهرستان سابقه تدریس قرآن سال
۲- تاکنون این کتاب را در چند کلاس آموزش داده‌اید و در هر کلاس به طور
متوسط چند قرآن آموز شرکت داشته‌اند ؟

۳- معمولاً هر جلسه آموزش چند دقیقه طول می‌کشد ؟ دقیقه

۴- مشخصات عمومی قرآن آموزان خود را بنویسید . (حد اکثر سه کلاس)

کلاس ۱ : مرد ☐ زن ☐ متوسط سن متوسط تحصیلات
کلاس ۲ : مرد ☐ زن ☐ متوسط سن متوسط تحصیلات
کلاس ۳ : مرد ☐ زن ☐ متوسط سن متوسط تحصیلات

۵- اگر در این کلاسها آموزش دیگری نیز انجام می‌شود ، مشخص کنید .

آموزش قرائت دقیقه . آموزش حفظ دقیقه .

سایر موارد را نام ببرید : دقیقه .

۶- برای دستیابی به هدف آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن ، کارایی این کتاب را
چگونه ارزیابی می‌کنید ؟ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف ☐

۷- این کتاب با سطح علمی دانش آموزان اول راهنمایی چه تناسبی دارد ؟

مناسب ☐ بالاتر از توان آنان ☐ پایین‌تر از توان آنان ☐

۱۲ یَزِيدُ می‌افزاید

۱۹ يُسَبِّحَنَّ تسبیح می‌کنند

۱۸ یَسْتَمِعُونَ گوش می‌دهند

۱۸ یَسْتَهْزِءُونَ مسخره می‌کنند

۱۹ یَسْجُدَانِ سجده می‌کنند (آن دو)

۱۲ یَسْمَعُونَ می‌شنوند ، می‌پذیرند

۲۳ یَسِيرُ آسان

۱۲ یَشَاءُونَ می‌خواهند

۱۷ يُشْرِكُونَ شریک قرار می‌دهند

۱۲ یَشْفُرُونَ می‌فهمند ، درک می‌کنند

۱۱ یَشْكُرُ شکر می‌کند

سپاسگزاری می‌کند

۱۹ یَصِفُونَ وصف می‌کند

۲۲ يُصْلِحُونَ اصلاح می‌کنند

۱۳ يَضْرِبُ ضرر و زیان می‌رساند

۱۷ يُضِلُّ گمراه می‌کند

۱۲ يَظْلِمُونَ ستم می‌کنند

۱۱ يَظُنُّ گمان می‌کند

۲۳ يَعْصِمُ خود را حفظ می‌کند

۱۱ يُعَذِّبُ عذاب می‌کند

۱۱ يَغْفِرُ می‌آمرزد

۲۳ يُفْتَنُونَ آزمایش می‌شوند

۲۲ يُفْسِدُونَ فساد می‌کنند

۱۳ يَفْعَلُونَ انجام می‌دهند

۱۷ يُقَاتِلُونَ می‌جنگند

۱۹ يَقْتَتِلَانِ زد و خورد می‌کنند (آن دو)

با هم می‌جنگند (آن دو)

۱۱ يَقْدِرُ کم می‌کند ، محدود می‌کند

۱۸ يَقْصُصُ حکایت می‌کند

بیان می‌کند

۱۱ يَقُومُ می‌ایستد ، برمی‌خیزد

۱۱ يَكْسِبُ کسب می‌کند

به دست می‌آورد

۱۷ يُمِيتُ می‌میراند

۲۳ يَمِينُ دست راست

۱۸ يَنْبَغِي سزاوار است

۱۲ يَنْظُرُونَ نگاه می‌کنند ، انتظار دارند

۱۱ يَنْفَعُ سود می‌دهد

۱۷ يُنْفِقُونَ انفاق می‌کنند

خرج می‌کنند

۲۰ يُوْرِثُ واگذار می‌کند

در اختیار می‌گذارد

۱۵ يَوْمُئِذٍ آن روز

۱۳ يَوْمَينِ دو روز

۱۸ يَهْتَدِي هدایت می‌شود

راه را می‌یابد

پرسشنامه قرآن آموز

خدا را سپاس می‌گوییم که با فراگیری دروس این کتاب زمینه‌آشنایی و علاقه شما به قرآن بیش از پیش فراهم شده است. لطفاً با پاسخگویی دقیق به پرسشهای زیر، ما را در اصلاح و تکمیل دروس این کتاب یاری کنید. قبلاً از همکاری صمیمانه شما سپاسگزاریم.

- ۱- مشخصات: مرد ☐ زن ☐ تاریخ تولد تحصیلات
 استان و شهرستان نام مدرسه یا کانون
 ۲- غیر از آموزش قرآن در مدرسه، برای درک و فهم آیات قرآن چه آموزشهایی دیده‌اید؟ در کجا؟ چه مدت؟

۳- دروس این کتاب را به صورت حضوری آموزش دیده‌اید یا غیر حضوری و خود آموز؟

۴- اگر به شکل حضوری آموزش دیده‌اید، توان مربی در تدریس چگونه بوده است؟
 خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف ☐

۵- آیا مقدمه کتاب را به طور کامل خوانده‌اید؟ اگر خوانده‌اید، این مقدمه چقدر شما را با اهداف و روشهای این کتاب آشنا کرده است؟

به طور کامل ☐ تا حدودی ☐ کم ☐

۶- قبل از خواندن دروس این کتاب، فراگیری معنای آیات قرآن را چقدر ضروری می‌دانستید؟
 بسیار ☐ تا حدودی ☐ کم ☐

۷- در حال حاضر درک معنای آیات قرآن را چقدر ضروری می‌دانید؟

بسیار ☐ تا حدودی ☐ کم ☐

۸- در صورت استفاده از روش آموزش و پرسش ارائه شده در مقدمه کتاب،

هر یک از این روشها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

خوب ☐	متوسط ☐	ضعیف ☐	قرائت عبارات قرآنی:
خوب ☐	متوسط ☐	ضعیف ☐	ترجمه اولیه عبارات قرآنی:
خوب ☐	متوسط ☐	ضعیف ☐	آموزش معنای کلمات:
خوب ☐	متوسط ☐	ضعیف ☐	ترجمه کامل عبارات قرآنی:
خوب ☐	متوسط ☐	ضعیف ☐	تمرین اول:
خوب ☐	متوسط ☐	ضعیف ☐	تمرین دوم:
خوب ☐	متوسط ☐	ضعیف ☐	تمرین سوم:

۹- عبارات قرآنی این کتاب با رسم الخطی ساده و نزدیک به فارسی نوشته شده و به حرکات و علائم ضروری اکتفا شده است. از این رو حرکات همراه صداهای کشیده، سکون و سایر علائم غیر ضروری نوشته نشده است. این کار موجب شده: عبارات قرآنی صحیح و روان خوانده شود ☐ برخی عبارات اشتباه خوانده شود ☐
 در صورت پیش آمدن اشتباه لطفاً موارد و نحوه آن را بنویسید.

۱۰- هر نکته دیگری که در مورد اهداف، محتوا، روش تدریس و تمرینهای این کتاب ضروری می‌دانید به تفکیک بنویسید.

۱۱- در صورت تمایل نام و نشانی خود را بنویسید تا از نظرات و تجربیات شما بیشتر استفاده شود. نام و نام خانوادگی تلفن
 نشانی تاریخ تنظیم

لطفاً این برگه را به نشانی مؤسسه مهد قرآن بفرستید.

فهرست

درس هفدهم	سخن استوار	مضارع مزید (۱)	۴
درس هجدهم	قرآن کتاب مبارک	مضارع مزید (۲)	۱۵
درس نوزدهم	همه تسبیح گوی خدا	فعل تنبیه و جمع مؤنث	۲۶
درس بیستم	رستگاری دو جهان	فعل امر (۱)	۳۸
درس بیست و یکم	آثار ایمان	فعل امر (۲)	۴۹
درس بیست و دوم	ولایت الهی	فعل نهی	۶۲
درس بیست و سوم	بازگشت به سوی خدا	ماضی و مضارع مجهول	۷۴
درس بیست و چهارم	خودآزمایی (۳)		۸۷
فهرست الفبایی لغات			۱۰۳

۸- محتوا، روش آموزش و تمرینهای این کتاب را برای دستیابی به درک معنای

عبارات قرآن چگونه ارزیابی می‌کنید؟

عبارات قرآنی درس: ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف

تمرین اول: ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف

تمرین دوم: ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف

تمرین سوم: ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف

۹- اگر در معنا کردن عبارات قرآنی درس و حل تمرینها مشکلاتی داشته‌اید،

موارد آن را بنویسید.

۱۰- برای بهتر شدن دروس این کتاب لطفاً پیشنهادهای خود را بنویسید.

۱۱- در صورت تمایل نام و نشانی خود را بنویسید تا از نظرات شما بیشتر

استفاده شود.

نام و نام خانوادگی..... تلفن.....

نشانی..... تاریخ تنظیم.....

لطفاً این برگه را به نشانی مؤسسه مهد قرآن بفرستید

قرآن آموزان عزیز!

اینک با آموزش دروس مفاهیم (۱) تا (۶) با شکل ها و وزن های مهم ترین و کاربردی ترین اسمها و فعلهای به کار رفته در قرآن آشنا می شوید.

در این مجموعه دروس حدود ۱۰۰۰ کلمه معنا شده است، این کلمات همراه با بخشی از کلمات هم خانواده شان بیش از ۶۰/۰۰۰ بار در قرآن به کار رفته اند. به کمک قواعد آموخته شده و دانستن معنای ریشه کلمات، می توانید معنای صدها کلمه دیگر قرآن را نیز حدس بزنید.

شایان ذکر است که با آموزش دروس مفاهیم (۱) تا (۶) می توانید حدود ۱۵ جزء از عبارات قرآن، یعنی حدود نیمی از کل قرآن کریم را معنا کنید.

